Halkın Gazetesi
Demokrat
15 OCAK 1980 SALI 750 KURUŞ

Sözcükler anlamını yitirmemeli
CİHAN ATEŞ 'IN YAZISI 2.SAYFADA

Bu gelen kim?
TALİP APAYDIN'IN YAZISI 4. SAYFADA

CHP ve AP'nin Anayasa değişikliği istemleri tepki yarattı

"Anayasa siyasetçilerin keyfine göre değişemez"

● PROF. SAVCI, "TÜRKİYE'DE REJİM BUNALIMI YOKTUR. ÖZGÜRLÜK DÜZENİNİN KALDIRILIP KENDİ KİŞİLİKLERİNİ SİMGELEYECEK BİR SINIFSAL DİKTAYI KURMAK İSTEYENLERİN ANAYASA'YA KARŞI GELMELERİ VARDIR" DEDİ.

ANKARA (DEMOKRAT—KEMAL BALCI)

Başbakan ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit le dün üç saat süren görüşmesi sırasında iki liderin Anayasa'nın bazı maddelerinin değiştirilmesi konusunda görüş birliğine varmaları tepki yarattı. Baskı yasalarından sonra Anayasa değişikliğine giderek özgürlüklerin daha da kısıtlanması girişimleri çeşitli demokratik kuruluşların yanı sıra üniversite çevrelerinde de olumsuz karşılandı.

Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim üyesi ve 1961 Anayasası'nın hazırlayıcılarından Prof. Bahri Savcı Demokrat muhabirine verdiği özel demeçte, "Anayasa kimi siyasetçilerin ve siyaset yapmaya hevesli siyaset dışı dinamiklerin keyfine göre değişemez" dedi.

Prof. Bahri Savcı demecinde 1961 Anayasası'nın referandum ile tamamlandığını belirterek, "Türkiye'de bir rejim bunalımı yoktur. Özgürlük düzeninin kaldırılıp kendi kişiliklerinde simgelenecek bir sınıfsal diktayı kurmak isteyenlerin bu Anayasa'ya karşı gelmeleri vardır" şeklinde konuştu.

Bahri Savcı şunları söyledi:

"Bu Anayasa iki defa önemli bir şekilde değiştirildi. Her ikisi de 12 Mart döneminin ürünü oldu. Her ikisi de özgürlük yanlılarınca iyi karşılanmadı. Ayrıca hukukçular tarafından "ikrah"a uğramış bir istek "irade" altında yapıldığı öne sürüldü.

(Devamı 7.Sayfada)

Demirel Sıkıyönetim Komutanları ile görüştü

ANKARA (DEMOKRAT)

Başbakan Süleyman Demirel, Sıkıyönetim Komutanları ile dün bir toplantı yaptı.

Genelkurmay Başkanlığı karargahında yapılan toplantıda, 4 Aralık 1979 da yapılan toplantıdan bu yana geçen süre içindeki sıkıyönetim uygulamaları gözden geçirildi ve terör olaylarına karşı alınacak önlemler görüşüldü.

Toplantıya sıkıyönetim komutanları ile birlikte, Devlet Bakanları Orhan Eren, Muhammed Kelleci, Ahmet Karahan, Adalet Bakanı Ömer Ucuzal, Milli Savunma Bakanı Ahmet İhsan Birincioğlu, İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil, Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, Maliye Bakanı İsmet Sezgin, Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak, Çalışma Bakanı Cavit Erdemir, Sanayi ve Teknoloji ile Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu, Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal katıldılar.

Öğretmen kıyımının tepkileri sürüyor

HABER MERKEZİ

Kahramanmaraş olaylarını protesto etmek için bir günlük boykot eylemine katıldıkları gerekçesiyle yüzlerce öğretmenin açığa alınması öğrenimi büyük ölçüde etkilerken, yurdun çeşitli yerlerinde öğretmen kıyımına karşı tepkiler sürüyor.

Bazı okullarda tüm öğretmenler açığa alındığı için öğrenim tamamen dururken çeşitli okullarda veliler, öğrenciler ve öğretmenler çeşitli eylemler düzenleyerek öğretmenlerin geri verilmesini istiyorlar.

İstanbul'da Silahtar Emniyettepe İlkokulunda bir toplantı yapan öğrenci velileri öğretmenlerin görevlerine iade edilmelerini istediler. Veliler öğretmenler gönderilmediği sürece düzenli öğrenim

(Devamı 7.Sayfada)

Baskı yasalarının görüşülmesine bugün de devam edilecek

● "ÖNLEMLER PAKETİ" ADI ALTINDAKİ BASKI YASASININ BUGÜN GÖRÜŞÜLMESİ BEKLENEN MADDELERİNDE TOPLANTI VE GÖSTERİ YÜRÜYÜŞLERİNİN YAPILMASI VALİ VE KAYMAKAMLARIN YETKİSİNE BIRAKILIYOR.

ANKARA (DEMOKRAT)

Baskı yasalarının görüşülmesine Millet Meclisi Genel Kurulunun bugün saat 15.00 de başlayacak olan toplantısında devam edilecek.

Genel kurulun toplanması halinde baskı yasaları içinde yeralan toplantı ve gösteri yürüyüşleri bölümü ele alınacak.

(Devamı 7.Sayfada)

KAR YAĞIŞI KARA VE HAVA ULAŞIMINI AKSATTI

Yoğun kar yağışı, Ankara'da da yaşamı etkiledi.

Yolların kaygan olması nedeniyle bir çok araç yollarda kalınca, İstanbul'da şehiriçi trafiği zaman zaman aksadı. (FOTOĞRAF: HÜSEYİN AVUÇ)

İstanbul'da kar kalınlığı 10 santimetreyi buldu

HABERİ 7. SAYFADA

Sovyetler ABD'nin İran'a ekonomik ambargo uygulanması kararını veto etti

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (A.A.)

Sovyetler Birliği önceki gece Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde, İran'a karşı yaptırım uygulanması için ABD tarafından verilen karar tasarısını veto etti. Güvenlik Konseyi'nin dokuz üyesi ise, ABD'nin İran'a karşı ekonomik, mali ve diplomatik yaptırım uygulanması çağrısını destekledi. Demokratik Alman Cumhuriyeti karar tasarısı aleyhine oy kullanırken Bengladeş ve Meksika çekimser kaldı. Çin ise oylamaya katılmadı. Sovyetler Birliği İran'a karşı ekonomik müeyyide uygulanmasını öngören tasarıyı veto etmekle bir hafta içinde iki kez veto hakkını kullanmış oldu. Sovyetler geçen hafta da Afganistan hakkındaki tasarıyı veto etmişti.

İran konusundaki Amerikan tasarısını konseyde, Fransa, İngiltere,

(Devamı 7.Sayfada)

CHP Merkez İlçe Başkanı Nedim Altunay:

"Hatay'da Emniyet Müdürü faşist güçlere çanak tutuyor"

● Altunay, CHP'lilerin dükkanlarının üst üste tahrip edildiğini söyledi

HATAY (DEMOKRAT)

Hatay İl Merkezi Antakya'nın CHP Merkez İlçe Başkanı Nedim Altunay olayların AP hükümetinin kuruluşundan sonra yoğunlaştığını söyledi ve "Hatay'da, Antakya'da polis sağcılara, faşistlere destek oluyor" dedi.

CHP Merkez İlçe Başkanı Nedim Altunay, Demokrat muhabirinin Antakya'daki son olaylarla ilgili sorularını cevaplandırırken, sağcıların, faşistlerin eylem yaptıkları zaman polisin himayesini gördüklerini belirtti ve şöyle konuştu:

"İki ay içinde ilericilere ait 20 kamyon, yüzlerce dükkan tahrip edilmiş, insanlar dövülmüş öldürülmüştür. Fakat bu eylemleri yapan sağcılardan hiç kimse tutuklanmamıştır. Vali ve Emniyet Müdürü faşistleri açık-

(Devamı 7.Sayfada)

İktisatçılar Cemiyeti Başkanı Şeref Özgencil, 6. İktisatçılar Haftası açış konuşmasını yapıyor.

ISO Başkanı enerji sorunundan sözederken elektrikler kesildi

HABERİ 7. SAYFADA

İngiltere'de çelik işçilerinin grevi diğer işkollarına yayıldı

LONDRA (ANKA)

İngiltere'de çelik üretiminin yüzde 80'ini sağlayan iktisadi devlet kuruluşu "Britanya Çelik Kurumu" işyerlerinde çalışan 122 bin işçinin başlattığı grev sürerken, İngiltere'deki diğer işkollarında da görülen uyuşmazlıklar nedeniyle, bir grev dalgasının tüm ülkeyi sarması bekleniyor.

Yüzde 20'lik bir ücret artışı isteyen çelik işçilerinden sonra, su işlerinde çalışan 22 bin işçi de yüzde 46'lık bir ücret artışı talebiyle greve gideceklerini açıkladılar. Su işleri sendikasının yaptığı açıklamadan sonra Muhafazakar Parti hükümeti, hastanelerin ve kamu kuruluşlarının su ihtiyacını karşılamak üzere 15 bin askeri seferber edeceğini açıkladı.

(Devamı 7.Sayfada)

AP'nin Maden Yasası'nı iptal istemini Anayasa Mahkemesi reddetti

ANKARA (DEMOKRAT)

Adalet Partisi'nin Anayasa Mahkemesi'ne yaptığı devletçe işletilecek Madenler Hakkındaki Yasa'nın iptaline ilişkin başvuru reddedildi.

Anayasa Mahkemesi üyelerinden Ahmet Erdoğdu, Bulent Olcay, Yılmaz Aliefendioğlu, Rüştü Aral, Ahmet Salih Çebi, Muammer Yazar, İhsan Tanyıldız ve Yekta Güngör Özden yasanın bazı maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğunu öne sürerek karşı oy vermelerine karşın, oy çokluğu ile AP'nin istemi reddedildi.

Bilindiği gibi söz konusu yasanın Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasıyla Adalet Partisi Cumhuriyet Senatosu Grubu, bir süre önce Anayasa Mahkemesi'ne başvurarak iptal edilmesini istemişti.

Öte yandan Anayasa Mahkemesi, Danıştay Birinci Daire Başkanlığı'nca aynı kanunun 16'ncı maddesinin iptali için açılan davayı da inceleyerek reddedilmesini kararlaştırdı.

Ölüm orucu tutan 4 kişi gözaltında

HABER MERKEZİ

Patlayan kanalizasyonun taşmasıyla evleri sular altında kalan ve en son olarak Fatih'teki Vakıflar Yurdu'na taşınan Feriköy'ün Baruthane deresi halkının sorunlarıyla ilgilenilmesi amacıyla dört kişinin başlattığı ölüm orucu beşinci gününe girerken oruç tutanlar yurdu basan polis tarafından gözaltına alındılar.

Evlerinin su altında kalmasından sonra taşındıkları okullardan asker ve polisler tarafından çıkarılarak Fatih Vakıflar Yurdu'na taşınan mahalle sakinleri unutulduklarını, kimsenin kendilerinin sorunlarıyla ilgilenmediğini, yurtta, soğukta, susuz ve yokluklar içinde kaldıklarını belirterek, kendileriyle ilgilenilmesi, verilen sözlerin yerine getirilmesi amacıyla altı gün önce ölüm orucuna başlamışlardı. Ölüm orucuna her gün mahalle halkından yeni yeni kişiler de katılıyordu.

(Devamı 7.Sayfada)

TEKEL işçileri işten atılanlar geri alınmazsa direnişi sürdürecek

HABER MERKEZİ

İstanbul'da Tekel'e ait Cibali Tütün, Cevizli Ambalaj ve Cevizli Sigara Fabrikalarında işçilerin 21 Aralık'tan bu yana sürdürdükleri direniş, Cevizli'deki Fabrikalarda bazı işçilerin işten atılmaları üzerine yeni boyutlar kazandı. Tekel işçileri artık direnişlerinin birinci hedefinin iş akitleri feshedilen arkadaşlarının geri alınması olduğunu, arkadaşları iş başı yaptırılmadığı sürece işe başlamıyacaklarını bildirdiler.

Bilindiği gibi Cevizli Ambalaj ve Sigara Fabrikalarında direnişlerini sürdüren işçileri polis ve askerler çalıştırmak istemişler, bu arada direnişteki bazı işçiler Fabrika Müdürünün direktifiyle güvenlik kuvvetleri tarafından işyerinden atılmışlar ve iş akitleri feshedilmişti.

(Devamı 7.Sayfada)

OLAYLAR GÜNLÜĞÜ

13 OCAK 1980 Saat: 12.00

14 OCAK 1980 Saat: 12.00

GAZİANTEP VE KAYSERİ'DE 2 KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

(HABERİ 5. SAYFADA)

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

Konuşma dediğin....

TBMM Bütçe Karma Komisyonu'nda Kültür Bakanlığı Bütçesi görüşülürken Kültür Bakanı T.Koraltan "Kültür Politikamızı milletimizin bütün fertlerini kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir bütün halinde milli şuur ve ülküler etrafında toplayan ve yücelten milli ve yaygın kültür hizmetleri manzumesi olacaktır. Ümit ediyorum ki, benden önceki konuşmacılarla, sorular yönelten değerli üyelerin zihinlerinde teşekkül etmiş istifhamların çoğunluğu bu konuşmamda cevaplarını bulmuşlardır. Zaman içinde bütün dünya devletleri ile kültür mübadelesi yapılabilecek seviyeye ulaşmak bakanlığımızın ileriye dönük hedefleri arasında bulunmaktadır."

Bayılırım, bir sorunu böylesine kökünden çözümleyen, bir konuyu böylesine kesin açıklayan, açık ve seçik özümleyen konuşmalara.

Hele, bu tür konuşmaların içinde "fertler, milli şuur, hizmetler manzumesi, zihinlerde teşekkül etmiş istifhamlar, mübadele, seviye, hedef" gibi sözcükler "yücelten, yönelten, kıvanç, yaygın" türünden sözcüklerle birarada harmanlanırsa....

Hele, sözü geçen konuşma Bakan Koraltan'ın "milli kültürümüzün en değerli varlığı olan Türkçemizin, tahriplerden korunması için, nesillere ve asırlara intikal edecek, her türlü taassubu, peşin hükmü ve uydurmacılığı reddeden zengin bir Türkçe anlayışına... ' eksiksiz bir örnek olursa...

Hele hele, saygıdeğer Koraltan'ın bakanlığının "İleriye dönük hedefleri arasında" bulunduğunu açıkladığı "zaman içinde bütün dünya devletleri ile kültür mübadelesi yapabilecek seviyeye ulaşmak" konusu? Sovyetler Birliği ile 1960'larda imzalanan Kültür Anlaşmasının hâlâ TBMM'de onaylanmadığı -örneğin - anımsanırsa....

Bu durumda, kültür işlerimizin geleceğini güven altında görerek, sevinçten dört köşe olmaz mısınız?.

Kaldı ki, bu konudaki iyimserliğimizin, kişisel deneylerimize dayanan, özel nedenleri de var:

Bir tarihte Dışişleri Bakanlığı Kültür İşleri Dairesi Başkanlığına vekalet etmekte olan bir hanımefendinin (ki Kültür Bakanı ile aynı dünya görüşü ve kafa yapısını paylaşır. Bakanlıktan ayrıldıktan sonra Kontenjan Senatörü seçilmiş ve Sıhhiyedeki Hitit heykelini bir seks simgesi olarak nitelemişti) Dışişleri Bakanlığında düzenlediği bir toplantıya, TRT adına katılmıştım. Ankara'da bulunan hemen de tüm genel müdürlükler ve kuruluşlar -en yukarı düzeyde- toplantıya çağrılmışlardı. Konu; Mısır ile (o vakitler Birleşik Arap Cumhuriyetleri) Türkiye arasında imzalanan Kültür Anlaşmasına hangi kuruluşların, nasıl katkıda bulunabilecekleri idi. Saatler geçtikten sonra, "Türk ve Mısır üniversiteleri arasında bilgi mübadelesi" maddesine gelindiğinde, toplantıya Başkanlık eden hanımefendi "Şimdi" demişti, "Sıra TRT'ci dostlarımıza geldi" Gelmesine gelmişti de.... Türk ve Mısır üniversiteleri arasındaki bilgi mübadelesine TRT ne yolla katkıda bulunacaktı? Radyolarda karşılıklı Fizik-Kimya formülleri mi yayınlanacak, yoksa mikrofonlarda bilimsel yayınlardan - Arapça ve Türkçe- parçalar mı okunacaktı?

Aklımıza geleni sorunca....

Merak etmeyin birşey olmadı.

Sadece upuzun bir sessizlik oldu ve ..... toplantı bitti.

Kuşkusuz, o gün bugündür Türk-Mısır kültür anlaşması eksiksiz yürümektedir.

Ha, bir de kültür politikamızda "...milletimizin bütün fertlerinin... kaderde, kıvançta ve tasada ortak...." olmaları konusu var. Ama....

İnsaf edin; Hangi kader, kıvanç ve tasa ortaklığı Bay Koraltan?

GÜNÜN YAZISI

Sözcükler anlamını yitirmemeli...

Cihan ATEŞ

"Terör hikayesi"başlıklı yazımızda terör sözcüğünü kimlerin hangi amaçla kullandıklarına açıklık getirmeye çalışmıştık.Bu yazımızda da "terör hikayesi"ni tarihsel gelişimi içinde irdeleyeceğiz.

Bir kez daha vurgulayalım ki, bu konu ne kadar işlense yeridir. Yeridir çünkü, terör sözcüğü o denli şekilsizleştirilmiş ki, bugün bizler, biz yurtsever ve demokrat onbinlerce aydın denebilir ki bu sözcüğün olanca etkisi altında elimiz ayağımız bağlanmış durumdadır. Sihirli bir sözcük,ürkütücü bir sözcük olup çıkmış terör sözcüğü. Ve işin asıl ilginç yanı, egemen ve faşist güçler terör sözcüğüne ne anlam yüklüyorlarsa farkına varmadan bizler de aynı anlamı yükleyip durmaktayız. İşte, canalıcı noktası budur konunun.

Tıpkı Hamlet'in dile getirdiği "olmak yada olmamak" gibi bir tarihsel kesitteyiz. Ya gözümüzü açıp göreceğiz gerçekleri, terör denen saldırıların bir avuç egemen ve faşist güçlerden kaynaklandığının bilincine varacağız, ya da faşist saldırıların gizlenmesine, perdelenmesine hizmet edeceğiz.

Bugüne kadar terör hikayesine nasıl yaklaştığımızı dilerseniz, kısaca bir gözden geçirelim.

Önce tektek öldürdüler. Daha çok ilerici, yurtsever ve devrimci gençleri öldürüyorlardı. Biz aydınlar ne yaptık? İlgisiz kaldık, bizleri uzaktan yakından ilgilendiren olaylar değildi düşüncesi ile sağır kaldık bu tekil faşist cinayetlere..Oysa , egemen ve faşist güçler bu saldırılarını gizlemek için başlamışlardı anarşi, ve terör yaygaralarına. Sonra toplu katliamlara yöneldiler. Başlangıçta olduğu gibi yine saldırıların yöneldiği kesimdaha çok ilerici, yurtsever ve devrimci gençlikti. Artık tabanca yerine otomatik silahlar ve bombalamalarla saldırıyorlardı faşist güçler. Biz aydınlar ne yaptık? '.. İlgisizliğimiz azcık olsun gitmişti ama olup bitenlere bakış tarzımız korku, ürküntü ve sinmişliğin izlerini taşıyordu. Oysa, egemen ve faşist güçler yineleyip duruyorlardı "anarşi" ve 'terör" safsatalarını bir sakız gibi. Kimileri de "nereden gelirse gelsin, ister sağdan ister soldan gelsin , saldırılara karşıyız" teranelerini okumaya başladılar .. Düşüncelerimizi bulandırmak için yoğun bir bombardımana başlamıştı egemen ve faşist güçler. Bunda da başarılı oldular büyük oranda. Sözcükler yavaş yavaş anlamlarını yitirmeye başlıyordu.

Egemen ve faşist güçlerin saldırıları süreç içinde, ilerici ve devrimci gençlik kesiminden yavaş yavaş halka yöneldi. Artık öldürülenler yalnızca gençler değil, işçisiyle, köylüsüyle, bilim adamıyla, mühendisiyle, öğretmeniyle tümden halk güçleriydi. Biz aydınlar ne yaptık? İlgisizliğimiz geride kalmıştı artık ama kurtulamıyorduk bir türlü egemen ve faşist güçlerin ideolojik saldırılarından. Yavaş yavaş bizler de başladık, olup bitenlere, "anarşi" demeye" terör"demeye... Kuşkusuz halk güçleri de kendilerine yönelik saldırılar karşısında, ölmemek için korunmaya başlamışlardı. Bu doğal değil miydi? .. Bir insanın kendini öldürmeye gelen saldırganlara karşı kendini korumaya çalışması kadar doğal ne olabilirdi ki? Meşru müdafaa'da bulunarak kendini koruyan onbinlerce insan suçsuz bulunarak, salıverilmedi mi bugüne dek sivil yargı organlarında? Evet, biz aydınlar, bu denli basit bir gerçeği bile göremedik, tarihsel bir yanılgıyla hem faşist güçlerin saldırısını ve hem de bu saldırılara karşı korunan, direnen halk güçlerinin eylemlerini aynı potada gördük ve olup biten ne varsa, tümüne "anarşi" ya da "terör"dedik. Kimilerimiz de 'sağ-sol çatışması ' ya da 'sağ terör' ve 'sol terör' diye niteledik olup bitenleri...

İşin kötüsü, faşist güçlerin şaşırtmaca eylemlerle, 'kendi halinde' ve 'yansız' yurtsever bilim adamlarını katletmeleri karşısında da sessiz kaldık. Daha dün gibi, unutmadık, rahmetli Tütengil'in cenaze törenini. Değerli hocamız Prof. Haluk Alp , Tütengil'i öldürenlerin faşist güçler olduğuna, değinir gibi oldu ve "Türkiye bugün yeraltından işgal edilmiştir..." dedi. Kuşkusuz bu nitelemesinde haklıydı Prof. Haluk Alp... Bu umut verici bir gelişmeydi. Ne ki, hala adını koymaktan çekini-

(Devamı 7. Sayfada)

FORUM

DGM SORUŞTURMASI

TÜM ÖĞRETİM ÜYELERİ DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DOÇ.DR.TÜRKER ALKAN

"DGM'lerle faşistlerin özlediği düzen gerçekleşecektir..."

DGM Soruşturması'nda TÜMÖD Genel Başkanı Doç. Dr. Türker Alkan'a yönelttiğimiz sorularımıza: (DGM'lerin kurulmasının amacı ve şansının ne olduğu ile DGM Yasası karşısında TÜMÖD'ün tavrının ne olacağı) daha şiddetli yasaların, tek taraflı uygulamanın daha da nitelik kazanacağını belirtecek, yasalarda yapılacak değişikliklerin acı ve dramatik günleri getireceğini söyleyerek, sorularımızın tümüne birden şu cevabı verdi:

Yargıçların tarafsızlığı ve güvenliği ilkelerini bir yana iten DGM'lerin tekrar gündeme getirilmek istendiğini görüyoruz. Uzun deneyimler ve uğraşlar sonucunda geliştirilmiş olan bu ilkeler, hukuk devletinin, insan haklarının ve demokrasinin en önemli güvenceleri arasındadır. "Siyasal iktidarın baskılarından korunmuş olan yargıçların şiddet eylemlerini önlemekte yetersiz kaldığı" varsayımından hareket ettiği anlaşılan bu girişimin, ne şiddet eylemlerinin önlenmesi açısından ne de yeni yeni gelişmeye başlayan demokrasimiz açısından savunulacak bir yanının bulunmadığı ortadadır.

Aslında konuyu DGM'lerin ötesinde, daha geniş boyutlarıyla ele almak gerekiyor. Gündemde olan sadece DGM'ler değildir. Zaten hasta yatağına düşürülmüş bulunan demokratik düzenimiz, kapsamlı bir "operasyonla" ameliyat masasında bırakılmak isteniyor. "Polis vazife ve Selahiyet" Yasasına getirilmek istenen değişikliklerle özel yaşamın gizliliği yargıç güvencesi dışına çıkarılacak ve siyasal iktidara karşı olanları yılgınlığa sürükleyecek uygulamalar sahneye konabilecektir. Dernekler Yasasına getirilmek istenen değişikliklerle, Anayasaya göre yargı organlarının denetiminde bulunması gereken dernekler yürütme organının iyi niyetine ve insafına terk edilmektedir. Demokratik düzenin en temel ögelerinden birisi olan özgür örgütlenme geniş ölçüde yıkıma uğrayacaktır. "Cezaların şahsiliği" ilkesi çiğnenecektir. 657 sayılı Devlet Memurları Yasasına getirilmek istenen değişikliklerle, kamu görevlilerinin dernek kurma hakkı fiilen ortadan kaldırılacak, hatta kurulmuş bulunan derneklerle uzaktan-yakından ilişki kurmaları sert bir biçimde önlenecektir. Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasasına getirilmek istenen değişikliklerle, demokrasimizin temellerinden birisini oluşturan bu hakkın kullanılması son derece zor, bir çok durumlarda da olanaksız veya anlamsız kılınmaktadır.

Henuz somut tasarılar ortaya çıkmamış olmakla birlikte, Olağanüstü Haller Yasası. Ceza Yasası, Ceza Mahkemeleri Usulü Yasası da benzer bir görüşle çıkarılmak veya değiştirilmek istenecektir. Bu değişikliklerin çok büyük bir bölümü açıkça Anayasaya aykırıdır ve Anayasa Mahkemesinin bu konularda verilmiş kararları vardır. Anayasaya aykırılık konusu üzerinde durulmak istenmediği gibi, bizzat Anayasada önemli değişiklikler yapılacağı söylentisi de yoğun bir biçimde ortada dolaşmaktadır.

Demokratik yaşamımızın karşılaştığı çıkmazlardan birisi, siyasal sorunlara hukuksal çözümler aramak olageldi Şiddet eylemleri siyasal bir sorun olarak gelişmiştir ve siyasal yoldan çözüme ulaşmalıdır. Suçlu olan yürürlükteki yasalar değil, o yasaları yıl larca uygulamayan veya yanlı uygulayan sorumlulardır. Komando kamplarında katiller eğitilirken yasalar uygulanamaz mıydı? "Kırıkkale yapısı silah kullanan" gençlerin "güvenlik güçlerine yardımcı olması" hangi yasada yazıyor? "Davadan döneni vurun" diyen bir parti lideri yürürlükteki yasalara göre suç işlemiş sayılmaz mı? Bu parti lideri cezalandırılacağına I.MC döneminde "Güvenlik İşlerinden Sorumlu Başbakan Yardımcısı" yapıldı ise, suçlu yasalar mıdır, yoksa siyasal iktidar mı? I'MC döneminde İçişleri Bakanı olan kişi, şiddet eylemleri ile ilgili olarak, "Bu, vatan hainleri ile vatanseverlerin mücadelesidir" diye görüş bildirirke, polisin yasaları tarafsız olarak uygulayabileceğini nasıl bekleriz? Bugün hükümetin başı olan Demirel, Kahramanmaraş olaylarının ardından, "Bana sağcılar adam öldürüyor detirtemezsiniz" diyebiliyorsa; kapalı kapılar ardında yaptığı konuşmalarda "Sağcılar anayasal düzeni savunuyorlar, onları tabii ki solcularla aynı kefeye koyamam" diyebiliyorsa; yasaların daha da şiddetlendirilmesi neye yarayacaktır?

Bu sorunun yanıtı oldukça açık, Daha şiddetli yasalar, tek taraflı uygulamanın daha da acımasız ve kapalı bir nitelik kazanmasından başka bir sonuç doğurmayacaktır. Faşizmin özlediği düzen gerçekleşecek: Demokratik hak ve özgürlükler ortadan kalkacaktır. faşistler tarafından öldürülecek, hapsedilecek ve susturulacak insanlar tükendiği zaman da sokaktaki şiddet durmuş olacak, fakat onun yerini daha korkuncu, devletin şiddeti alacak.

Çok açık bir biçimde, sorun ne yürürlükteki yasalarda, ne de demokratik hak ve özgürlüklerimizde yatmaktadır. Ana sorun yasal değil, siyasaldır. Sağ kanattan gelen şiddet eylemlerinin MC dönemlerinde ve şu anda hükümette bulunan kişiler tarafından korunmasında, hatta özendi rilmesindedir. Bu siyasal tavr: değişmedikçe, yasalarda yapılması düşünülen değişiklikler, hem siyasal rejimimiz hem de şiddet kolayları açısından daha da acı ve dramatik günlerin gelmesine yol açacaktır. O kadar.

DUYURU

TÖB-DER Hukuk Bürosu avukatları iken, örgütün sıkıyönetimce faaliyetten alıkonması üzerine;

lenekşe Sokak, Menekşe Apartmanı, 20/6 Kızılay/ANKARA adresinde yazıhane açarak, mesleki uğraşımızı sürdürmekteyiz.

Tüm müvekkillerimize saygı ile duyurulur.

Av. Halit Çelenk — Av.İlhan Dişçi
Av.Yücel Yeşilgöz — Av.Akay Sayılır
Av.Günfer Karadeniz — Av.Şükrü Günel

Demokrat: 200

DENEYİM

Aylık Türkçe-İngilizce Dergi

OCAK SAYISI ÇIKTI.
İNGİLİZCE İLE İLGİLİ HERKES İÇİN TÜRKİYE'NİN TEK TÜRKÇE İNGİLİZCE DERGİSİDİR...

• İngilizce Öğretimi • Pratik Konuşmalar • Bilim-Teknik • Öyküler • Sosyalist Ülkeler ve Dünya Basınından Seçme Yazılar • Müzik • Spor • İngilizce Argo

Fiatı: 20 TL.

İsteme Adresi
P.K. 48 Beyazıt-İST.

Demokrat: 197

HASAN ÇAKMAK
(1956..................)

Halk düşmanı PROVOKATÖRLERCE 15.1.1979'da katledildi.

Anısı ve Mücadelesi Mücadelemizde Yaşıyor.

DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

Demokrat: 198

KUDRET UYBAŞ

(1956..........)

Faşist katiller tarafından katledilişinin 2. yılında saygıyla anıyoruz.

BAĞ–DER

(Demokrat: 186)

YAPIT

Ocak sayısı çıktı.
Yeni MC ve "Önlem Paketi".
Emperyalist Kültür Yapısı ve İşlevi.
Çınar Sok. 115/A
Yenimahalle/ANKARA

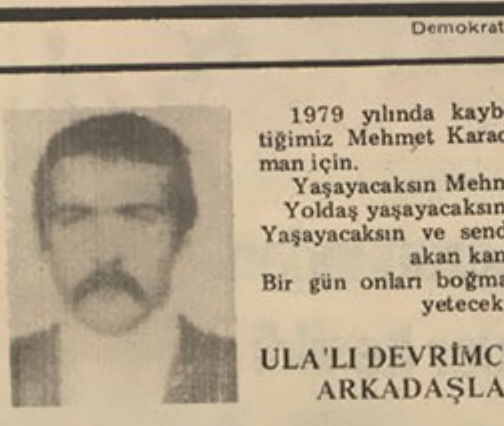
Demokrat: 199

YİTİK

Nüfus cüzdanımı yitirdim. Geçersizdir.

ZAFER KUL

Demokrat: 202

1979 yılında kaybettiğimiz Mehmet Karaduman için.

Yaşayacaksın Mehmet
Yoldaş yaşayacaksın....
Yaşayacaksın ve senden akan kanlar
Bir gün onları boğmaya yetecektir.

ULA'LI DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

Demokrat: 201

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

15 OCAK

1961 –İSTANBUL–DA İŞÇİ EYLEMLERİ

Patronların sürekli olarak işçi çıkartmalarına karşı İstanbul'da bazı gösteriler düzenlediler.

1962 – REYHANLIDA TEMİZLİK İŞÇİLERİNİN GREVİ

İskenderun Reyhanlı Belediyesi temizlik işçileri greve gittiler. Temizlik işçileri ücretlerinin artırılmasını ve başlarındaki amirlerinin değiştirilmesini istediler.

1965– Bursa Vilayet Matbasında Basın İş üyesi işçiler Patronun toplu sözleşmede hiç bir isteği kabul etmemesiüzerine greve gitti.

1967– İzmitte bir işyerinde Petrol-İş üyesi 1.000 işçi greve başladı.

1975 –ÇAPA TIP ÇALIŞANLARININ DİRENİŞİ

İstanbul çapa tıp fakültesi kliniklerinde çalışan 1200 işçi 11 ay önce imzalanan toplu sözleşmenin işçi olmadıkları gerekçesiyle uygulanmadığı öte yandan memur oldukları söylenirken 8 aydır yan ödemelerinide alamamaları nedeniyle direnişe başladılar.

1978–40 DEMOKRATİK ÖRGÜTÜN ORTAK MİTİNGİ

Emperyalizme, Faşizme, şövenizme karşı eylem birliği mitingi ve yürüyüşü, 40 demokratik kitle örgütüne bağlı onbinlerce devrimcinin katılmasıyla İstanbul Taksim alanında yapıldı..Onbinlerce kişinin faşizmi lanetlediği miting ve yürüyüşte tüm faşist kurumların dağıtılmasını devletin faşist kadrolardan temizlenmesi faşist katillerin bulunmasını devleti tüm anti- demokratik yasaların kaldırılması, idam cezasının iptal edilmesi tüm siyasal tutukluların serbest bırakılması istendi TÜTED– TÜMAS– TÜMÖD– TÜM-DER – TMMOB– ye bağlı bazı odalar DHKD– DDKD– DEV-GENÇ– İGD–PİM-SGB–DKD– İKD– TÜM PTT-DER – TÜS-DER – ÇIRAK-DER , İstanbul Halk Evleri gibi demokratik örgütlerin katıldığı Miting nedeniyle Beş bin polis Beşiktaş'a giden yollarda o güne kadar görülmemiş bir aramaya girişmişti. Mitinge katılanların alanda yerlerini almalarından sonra ortak bir deklarasyon okundu deklarasyonda şu görüşlere yer verildi. "Emekçilere dayatılan sömürü ve baskının sorumlusu tekelci sermayenin en kanlı iktidarı olan faşizm, ancak başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi sınıf ve katmanların emperyalizme, faşizme ve şövenizme karşı örgütlü mücadelesi güç ve eylem birliği ile gerçekleştirebilir."

1978–"HALKIN DEVRİMCİ TALEPLERİ" MİTİNGİ

Ankarada Devrimci Yol taraftarları "Halkın Devrimci Talepleri" adı altında bir miting ve yürüyüş düzenlendi Mitinge 10 Binin üzerinde işçi, memur, öğretmen, teknik, elaman, öğrenci katıldı.

1978 –EMİR ÇINAROĞLU

Bursada Setbaşında bir kahveyi basan faşistler Emir Çınaroğlu adlı Devrimci Yol taraftarı olduğu bildirilen öğrenciyi öldürdüler. İTİA öğrencisi olduğu belirtilen Emir Çınaroğlu Bursa Yüksek Öğrenim Kültür derneği Yönetim Kurulu üyesi idi.

1979 –ASIM KESKİN

İstanbul Pendik'te Çayırova Arçelik Fabrikası işçisi, DİSK'E bağlı Maden-İş üyesi Asım Keskin yolda giderken fasistlerin saldırısına uğrayarak öldürüldü.

1979–HAYRİYE TARGAN

TİP Tarsus İlçe başkanı Sönmez Targan'ın eşi, TİP üyesi Hayriye Targan evinde kurşunlanarak öldürülmüş halde bulundu.

1979 SAĞMALCILAR'DA DEVRİMCİ TUTUKLULARIN AÇLIK GREVİ

İstanbul Sağmalcılar cezaevinde 2 Filistinlinin kaçmasından sonra toplu ziyaret isteminin kaldırılmasını ve mahkumların ailesiyle jandarma gözetiminde tek tek görüştürülmesi istemi getirilmesi üzerine 120 Devrimci tutuklu açlık grevine başladı. Ancak cezaevindeki direniş askeri birliklerce bastırıldı.Devrimci tutukluların çoğu başka illerdeki cezaevlerine nakledildiler.

Halkın Gazetesi Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Biz CHP'ye faşizmi desteklesin diye oy vermedik

Bu yazımı bir CHP sempatizanı olarak üzülerek yazmak zorunda kalmış bulunuyorum. Ben CHP ile ilgili iddiaların hepsini reddeder CHP'nin ezilen halkın partisi olduğunu savunurdum. OysaCHP'nin son tutum ve davranışları benim çok yanlış bir kanıya sahip olduğumu kanıtlamış oluyor.

Seçim alanlarında "özgürlük" vaadeden, "Herkese sendika hakkı" vaadeden Sayın Genel Başkanım Ecevit, işçilerin sendika hakkını da çok görmeye başladınız galiba! ne oldu size?

Seçim gelince "faşizm" demagojisi yapan CHP yöneticileri, size sesleniyorum. Dilinizle ifade ettiğiniz "örtülü MC'ye" destek olmak" faşist teröre devam" demekten başka ne anlama gelebilir?

Seçimlerde destekledik CHP'yi, oyumuzu verdik. Meğerse ona "bizim şuhaklarımızı elimizden al, git MC'ye destek ol" demişiz. Yazık, emekçi halkımız yazık!... Oyunu çöp torbasına atsaydın hiç değilse şu yakıt sıkıntısında sobaya yakacak olurdu. Şimdi faşizme destek oluyor. Maraşta bir yıl önce faşist katliam oluyor, Ecevit'in İçişleri Bakanı '.olay aşırı solcuların tahrikiyle başladı" diyor... Ecevit bu protestodan üzüntü duyuyor. .. Vallahi ben de anlayamadım, Ecevit kimden yana?

Ö.FARUK

Seyitgazi'de devrimci mücadele engellenemez

Bizler Seyitgazili devrimciler olarak faşizme karşımücadelemizi çeşitli engelleme ve baskılara karşı sürdürüyoruz, sürdüreceğiz de..

İlçemiz, Eskişehir'e en yakın ilçe olmasına rağmen geri bırakılmış, 40 km.lik yolu bile yapılmamıştır. Yıllardır ezilen, sömürülen halkımız son günlerde devrimcilere yöneltilen baskı ve engellemeler karşısında devrimci saflarda yeralmışlardır.

Seyitgazi Halkevi, devrimci bir yayın bulundurmaktan, mahkeme sonuçlanmadan kaymakam tarafından bir ay süreyle kapatılmıştır.

Maraş katliamını protesto etmek için yapılan gösteriler de engellenmek istenmiştir. Bütün bunlar bizim halkımızın saflarında mücadeleden alıkoyamayacaktır.

SEYİTGAZİLİ DEVRİMCİLER

İşçiler birleşelim

Bizler Ortaca Tariş'te işçileriz. Az sayıda geldiği için Demokrat'ı grup halinde okuyoruz.

Çoğunluk bizde olmasına karşın Ortaca Tariş'te iki sendika hakim, Türk-İş, ile DİSK'in Tekstil Kolu Sendikası. Bizler Tekstil Sendikası'na üyeyiz. Türk-İş'li işçi kardeşlerimizi faşistler bize karşı bir güç halinde kullanmaya çalışıyorlar. Bununla da kalmayıp aramızdaki arkadaşlarımızı kafa kola alıp Türk-İş Sendikası'na döndürmeye çalışıyorlar. Dahasıyla kalmayıp işveren ile diyalog kurup sudan bahanelerle bizleri yıldırıp istifa ve işten çıkarmayı amaçlıyorlar. Ama bizler oyunlarına gelmeyip kararlı bir şekilde mücadelemizi sürdüreceğiz.

Demokrat yaşayacak

Ülkemizin içinde bulunduğu durumu, ne emperyalizmin içine düştüğü bunalımdan, ne de bu bunalımın bizim gibi geri bıraktırılmış, çarpık kapitalizm ile gelişmekte olan ülkelere yansımasından soyutlayamayız.

Bu somut durumun, objektif tahlilini yapan veya yapabilen geniş emekçi yığınların, boyalı basının tüm aldatmacı, göz boyayıcı abartmacı ve fakat yalan yayın politikalarının, düzene olan muhalefetlerini ve bunun kaçınılmaz gereği olan haklı mücadelelerini sadece ve sadece "anarşi" sözcüğü ile telaffuz etmeleri, onların hangi sınıf çıkarlarına hizmet ettiklerini gösterir.

Böyle bir noktada şimdi "Halkın Gazetesi Demokrat" en geniş halk kitlelerine hangi ortam ve koşulda olursa olsun en doğruyu, en tutarlı olanı, gerçekçi bir çizgide haber vermeyi ve sorumlu, ama samimi olmak iddiasıyla çıktı. Ve kanımca en geniş halk kitlelerinin desteğini kazanmasını belirleyecek olan ise, kitlelere karşı duyacağı sorumluluk ve samimiyetidir.

Çıktığı iddiayı ve çizgiyi sürdürdüğü müddetçe "Demokrat"ın yığınların gazetesi olacağından şüphem yoktur. Başarılar dilerim.

Orhan Bilgin
İnşaat Mühendisi

- DEMİRYOLU İLE KARAYOLUNUN KESİŞTİĞİ KAVŞAKLARDA,UYARICI PANOLARIN BULUNMAMASI ÇOK SAYIDA KİŞİNİN ÖLMESİYLE SONUÇLANAN KAZALARA NEDEN OLUYOR.
- MAZOT YOKLUĞU SEFERLERİ AKSATIRKEN DEMİRYOLU ULAŞIMI YETERSİZ KALIYOR. HAVAYOLLARI ULAŞIMINDA DA YETERLİ CAN GÜVENLİĞİ YOK.

ULAŞIMDA CAN GÜVENLİĞİ KALMADI...

YILLARDIR SÜRDÜRÜLEN KARAYOLU ULAŞIMINA ÖNCELİK VEREN POLİTİKALARIN ÜLKE KOŞULLARINA NE DENLİ TERS DÜŞTÜĞÜ KIŞ AYLARINDA DAHA DA SOMUTLAŞIYOR

ANKARA DEMOKRAT)

Kentlerarası ulaşımda gerekli önlemlerin alınmaması nedeniyle yurttaşların can güvenliklerinin kalmadığı ve kötü hava koşullarının da etkisiyle trafik kazalarının yoğunlaştığı bildirildi.

Edinilen bilgiye göre, mazot yokluğu ulaşımı aksatırken, demiryolu ile karayollarının kesiştiği kavşaklarda uyarıcı panoların ve kavşaklarda geçişi kapatan bariyerlerin bulunmaması çok sayıda kişinin ölmesiyle sonuçlanan kazalara neden oluyor. Trafik yetkilileri, son olarak Afyon yakınlarında oluşan otobüs-tren çarpışmasının yeterli önlem alınmamasından doğduğunu ve 16 yurttaşın yaşamlarını yitirmesiyle sonuçlandığını söylediler. İlgililer, kış koşulları nedeniyle sürücülerin daha dikkatli olmaları ve tüm önlemleri almaları gerektiğini vurgulayarak "Kazalar ve ulaşımdaki aksamalar temelde yanlış ulaşım politikalarından kaynaklanıyor. Biz sadece kazaların daha az olmasına çalışıyoruz. Kazaların büyük boyutlara ulaşması, karayolu ulaşımı yerine demiryolu ulaşımına önem verilmesiyle önlenebilir" görüşünü savundular.

Öte yandan Demokrat muhabirleri, yurdun özellikle doğu bölgelerinde sürekli yağan karın birçok ilçe ve köy ile ulaşımın durmasına neden olduğunu bildiriyor. Kara kış tüm şiddetiyle sürerken yakıt yokluğu ısınmayı olumsuz yönde etkiledi. Bu arada Erzurum'dan daha doğudaki illerde ulaşımın durma noktasına geldiği öğrenildi. Karayollarının açık olduğu ve göreceli olarak ulaşımın sağlanabildiği bölgelerde ise mazot yokluğunun otobüslerin çalışmasını engellediği belirtildi. Yetkililer, yıllardır sürdürülen karayolu ulaşımına öncelik veren politikaların ülke koşullarına ne denli ters düştüğünün kış aylarında daha bir somutlaştığını savundular. Demiryollarında bir yetkili, Türkiye'de demiryolu yapımının 1940'lardan sonra azaldığını, 1950 yılından sonra ise hemen tümüyle durduğunu ifade etti. Yetkilinin verdiği bilgiye göre, son 40 yılda demiryolu yapılmadı. Bu durum bir yandan petrol tüketimini artırırken, diğer yandan da karayolu taşımacılığını körükledi. Yetkililer, dışa bağımlılığı artıran yanlış politikaların sonuçlarını yurttaşların can ve mallarıyla ödediklerini söylediler.

İçinde bulunduğumuz kış aylarında E-5 karayolunun açık olmasına karşın en tehlikeli karayolu olduğu da verilen haberler arasında.

HAVA YOLU ULAŞIMINDA DA CAN GÜVENLİĞİ YOK

Bu arada hava yolları ulaşımında da can güvenliğinin pek olmadığı ortada. Özellikle, 1978 sonunda Samsun-Ankara seferini yapan Trabzon isimli yolcu uçağının düşüp 39 kişinin olmesinden sonra açığa çıkan gerçekler bunu kanıtladı.

HAVAALANLARINDA İNİŞ VE KALKIŞIN ADETA BİR MACERA OLDUĞU,BUNUN HAVA EMEKÇİLERİNİN MAHARETİNE KALDIĞI SÖYLENİYOR

UÇAK KAZALARININ ÖNLENEBİLMESİ İÇİN HAVA LİMANLARININ TEKNİK DÜZEYE ULAŞTIRILMASI VE THY'NİN ETKİN BİR İŞLERLİĞE KAVUŞTURULMASI GEREKİYOR

Yetkililer bir çok hava alanı güç hava koşullarında iniş ve kalkışa olanak veren gerekli elektronik iletişim araçlarından yoksun olduğunu açıkladılar. Havaalanlarına iniş kalkış adeta bir macera olup bunun hava emekçilerinin maharetine kaldığını söylediler.Öte yandan sivil uçak filosunun da yetersiz olduğu bildirildi. Uçak sayısı, hızla artan ve plan hedeflerini aşan talebi karşılayamadığı,uçakların yeterli bakıma girmeden aşırı bir yük altına sokuldukları söylendi. Çoğu kez uçakların arızalı biçimde sefere konduğu ifade edildi.

THY' ve hava meydanları işletmeleri arasında eşgüdüm kurulamadığı THY'nın en çok yönetici değiştiren bir kuruluş ve dürüst yöneticilerin bu kuruluşta barındırılmadığı belirtildi. Bu hususlar 4.BYKP'ında da belirtilmektedir. Planda "hava alan ve limanlarının gerekli elektronik aygıtlarla donatılması bu plan dönemi içinde tamamlanarak, her türlü hava koşullarında aksamadan işleyen bir hava ulaşım sisteminin gerçekleşmesi sağlanacaktır" (4. BYKP, s.418) ifadesi de bu alandaki yetersizlikleri vurgulamaktadır. Bu saptamaların daha önce de çok kez yapıldığı halde, aksaklıkları gidermek için herhangi bir somut girişimde bulunulmadığı, varolan hava ulaşım sistemini laçkalıktan kurtarmak yerine "dışa bağımlılığı azaltmak bir yana daha da artıracak "montajcı bir uçak sanayi kurma girişimlerinde bulunulduğu gözlenmektedir. Tüm aksak işleyişin sonucu, THY'nın dünya hava yolları içinde kaza oranı açısından ön sırada yer aldığı görülüyor. Hükümet programında bazı yeni hava alanlarının inşa edileceğinin belirten yetkililer bu noktada, esas olarak, mevcut hava limanlarının gerekli teknik düzeye ulaşmaları için yatırımların gecikmeksizin yapılmasını, THY'nın etkin bir işlerliğe kavuşturulmasını ilgili kuruluşlar arasında eşgüdüm sağlayıcı düzenlemelerin, meslek kuruluşlarının da görüşü alınarak uygulamaya konulmasını savundular.

TÜRKİYE SOSYAL BİLİMLER DERNEĞİ BAŞKANI:

İş ve 657 sayılı Devlet memurları yasaları kadınların aleyhinedir

ANKARA (AA)

Türkiye'nin "ücretsiz aile işçisi" sayılan kadınlar da dahil olmak üzere, yüzde 44 oranla, dünyada en çok kadın çalıştıran ülkelerden biri olduğu açıklandı.

Türkiye Sosyal Bilimler Derneği'nin düzenlediği "Türk Toplumunun Kadın Sorunlarına Yaklaşım ve Önerileri" konulu seminerin açış konuşmasında, Dernek Genel Başkanı Prof. Nermin Abadan Unat, Türkiye'de tarımsal üretimi sürdüren 11 milyon faal nutusun yarısının kadın olduğunu bildirdi.

Nermin Abadan Unat, "Bunlar istatistik dilinde 'ücretsiz aile işçisi'dir. Kamuoyunda çok küçük bir azınlığı oluşturan ücretli, ya da maaşlı kadınlar, ayrıcalıklı bir konuma sahip bir grup olarak değerlendirilirken, aslında Türkiye, yüzde 44 oranla dünyada en yüksek oranda kadın çalıştıran bir ülkedir" biçiminde konuştu. Daha sonra ücretsiz aile işçilerinin ekonomik faaliyetlere katıldıklarını, ancak bunların altıda beşinin ürettikleri ürün ve malların üzerinde bir denetim hakkına sahip olmadıklarını vurgulayan Abadan Unat, "Dolayısıyla bu grup ne özgür, ne de bağımsız olabilmektedir" dedi.

1960-1970 yılları arasında kırsal alanda eşleri olduğu halde ayrı yaşayan, ya da eşini bir kuma ile paylaşan kadınların oranının yüzde 3'den yüzde 8'e yükseldiğini bildiren Abadan Unat, 657 sayılı Devlet Memurları Yasası ile İş Yasası'nın kadınların aleyhinde olduğunu savundu.

ÖĞRETMEN LİSESİ'NİN JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI'NA DEVREDİLMESİ TEPKİYLE KARŞILANDI.

Tunceli'de hiç bir olayın çıkmadığı okul bir telefon emriyle kapatıldı

DENETİMLERİNDEKİ MÜFETTİŞLERE SOLCU OLDUKLARI GEREKÇESİYLE GÜVENMEYEN TUNCELİ VALİSİ VE PERTEK KAYMAKAMI, BAKANLIKTAN MÜFETTİŞ İSTEDİLER

Kahramanmaraş katliamını protesto eyleminde yer aldıkları iddiasıyla işten el çektirilen öğretmenler hakkındaki soruşturmaların solcu oldukları gerekçesiyle İl Milli Eğitim Müdürlüğü emrindeki müfettişler yerine, bakanlıklardan çağırtılan müfettişlerle yapıldığı öğrenildi.

24 aralık eyleminde yer aldıkları gerekçesiyle Pertek Kaymakamı Haydar Keskin tarafından 30 öğretmene işten el çektirildi. İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nde görevli müfettişlerin muhakkikliğini kabul etmeyen Kaymakam, bakanlıktan müfettiş istedi. MHP yanlısı olduğu bildirilen Pertek Kaymakamının yanı sıra Tunceli Valisi'nin de kendine bağlı Milli Eğitim Müdürlüğü emrinde çalışan müfettişlere solcu oldukları gerekçesiyle güvenmeyerek, işten el çektirdiği öğretmenler hakkındaki soruşturma için bakanlıktan müfettiş istediği öğrenildi.

Tunceli Yatılı Öğretmen Lisesi'nin kapatılarak Jandarma Genel Komutanlığı'na devri işleminin yankıları sürüyor. Tunceli'deki tüm orta dereceli okulların aile birlikleri, okul yöneticileri, Milli Eğitim Müdürü ve yardımcıları ile Tunceli Belediye Başkanının katıldığı bir toplantıda kapatılma olayı ve devir işlemi tartışıldı.

Geçen hafta perşembe günü Halk Eğitim Merkezi'nde yapılan ve yaklaşık 4.5 saat süren toplantıda konuşmacılar kapatılma olayının nasıl gerçekleştirildiğine dair ilginç bilgiler verdiler.

Toplantıda söz alan Tunceli Milli Eğitim Müdür Vekili Cafer Birkan, Tunceli'de ve özellikle Öğretmen Lisesi'nde hiçbir olay söz konusu değilken, 3.1.1980 günü Vali Ümmet Önalan'ın kendisini makamına çağırtarak, Ankara'dan bir telefon emri aldığını, Tunceli Yatılı Öğretmen Lisesi'nin 10 ocak 1980 gününe kadar boşaltılıp Jandarma Genel Komutanlığı'na devrinin sağlanmasının istendiğini, bu konuda Milli Eğitim Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı arasında bir protokol imzalandığını ve söz konusu protokol metninin postaya verildiğini açıklayarak, bu emrin ilgili okul müdürlüğüne derhal iletilmesinin gerektiğini ve valinin isteği üzerine söz konusu emri Öğretmen Lisesi Müdürlüğü'ne ilettiğini dile getirdi.

Cafer Birkan konuşmasında, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan ayrıca gelen bir emirde okuldaki 140 yatılı öğrencinin Diyarbakır, Malatya, Sivas, Samsun ve Çanakkale illerindeki öğretmen okullarına dağıtılmasının, derslerin 10 ocaktan önce kesilerek, 1. dönem notlarının idareye teslim edilmesinin istendiğini sözlerine ekledi.

KAPATILMA GİRİŞİMLERİ YENİ DEĞİL

Toplantıda konuyla ilgili görüşlerini açıklayan Belediye Başkanı Veli Aytaç, kapatılma girişiminin yeni olmadığını, amacın Tunceli içinde sürekli tutulacak bir askeri birliğe yer bulmak olduğunu belirterek şöyle konuştu: "İçişleri bakanlıklarınca öteden beri Tunceli içinde sürekli görev yapacak bir birlik için yer aranmaktaydı.

İçişleri eski bakanlarından Hasan Fehmi Güneş'le bu konuda görüşmüştüm. Kendisine böyle bir birliği barındıracak yerin olmadığını, şehir dışında çok daha uygun yerlerin bulunduğunu söylemiştim. Ancak İçişleri Bakanlığı yetkilileri isteklerinden vazgeçmemiş olacaklar ki, sıkıyönetimin ilanıyla birlikte bu husustaki taleplerini yoğunlaştırdılar. Hiçbir olaya sahne olmayan ve bugüne kadar binlerce öğretmen ve öğretmen adayı yetiştiren Öğretmen Lisesi'ne göz koydular. Şimdi de istediklerini yaparak okulu kapattılar."

Öte yandan kapatılma kararına göre, yatılı öğrencilerin 10 şubata kadar dağıtıldıkları okullarda olmaları gerektiği, ancak 9 ocak günü Tunceli Öğretmen Lisesi'nin kapatılması olayını protesto amacıyla direnişe geçen Mameki Ortaokulu öğrencilerinin sıkıyönetim güvenlik güçlerinin bombalı baskını ile dağıtılmaları ve 100 kadar öğrencinin gözaltına alınması olayından sonra yoğunlaştırılan baskınlardan çekinerek, söz konusu öğrencilerin okul idaresinden gerekli belgeleri almadan Tunceli'yi terkedip memleketlerine gittikleri bildiriliyor.

Türkiye'nin bitkisel yağ açığı yılda ortalama 90 bin ton

ANKARA (ANKA)

Yağlık Ayçiçeği Milli Tohumluk İstişare Komitesi'nin geçtiğimiz günlerde Ankara'daki yapılan toplantısına sunulan raporda, Türkiye'de kişi başına yıllık yağ talebinin 13 kilo dolayında olduğu, bu talebin 9.5 kilosunu bitkisel yağların oluşturduğu açıklandı.

Raporlarda, bitkisel yağ açığının tüm nüfusumuzun 3 aylık ihtiyacına denk olduğu ve bu miktarın 90 bin ton olduğu, meydana gelen bu açığın yağlı tohumların ekimi konusunda alınacak tedbirlerle kapatılacağı bildirildi.

GÖSTERGE

Türkiye AET'ye tam üye olamaz

Arslan Başer KAFAOĞLU

Yukarıdaki başlığı okuyanlar ülkemizin toplumsal muhalefet dolayısıyla AET'ye giremeyeceğini sanmasın. Bu muhalefet de kuşkusuz etkili olacaktır, oluyor. Ama aslında, bu toplumsal muhalefet olmasa da Türkiye AET'ye giremez. Çünkü AET öyle bir salondur ki içindeki sandalyeler dolmuştur. Hem de AET anlaşlaşmasının imzalandığı tarihte.

Bunu anlamak için AET'nin ne maksatla kurulduğunu anlamak yeter. Avrupa'nın Benelüks ülkeleri (Belçika, Hollanda ve Lükxemburg) ile diğer üç gelişmiş ülkesi (İtalya, Fransa ve Almanya) sovyet Rusya ve Birleşik Amerika gibi iç pazarı geniş iki ekonomiyle yarışabilmek, daha doğrusu bunlar karşısında ayakta kalabilmek için aralarında bir gümrük birliği kurmuşlardır. Gerek bu gümrük birliği ve gerekse bu birliği tamamlayan ya da bu birliği bütün koşullarıyla girmeyen alanları belirleyen anlaşmalar bu altı ülkenin yapılarıyla belirlenmiştir. Altı ülkenin alışveriş ve iş bölümü biçimleriyle şekillenmiştir. Bu altı ülkeden sonra topluluğa giren sanayileşmiş iki ve yarı sanayileşmiş bir ülke bile AET'nin tam üyesi değildir. Örneğin, sanayileşme düzeyi ve birey başına milli geliri topluluk üyelerinden geride bulunmayan, aynı düzeyde olan İngiltere'nir. Ortak Pazar ile imzaladığı anlaşma bir katılma anlaşması değil, AET ile imzalanmış bir çok taraflı ticaret anlaşmasıdır. O kadar öyledir ki, AET'ye girişin İngiltereye sağladığı ile, İngiltereye verdiği zararlar her allahın günü bu ülkede tartışma konusudur. İngiliz tarımı, İngiliz endüstrisi, İngiliz işgücü Fransa, Almanya ya da Benelüks ülkelerinin bağlı olduğu kurallar içinde çalışmamaktadır.

Kaldı ki, Avrupalılar bizi AET'ye tam değil yarım üye olarak bile katılmamızı pek istemiyorlar. Geçenlerde İstanbul'da yapılan bir tartışmalı toplantıda da belirtildiği gibi Avrupalılar ve özellikle İtalyan sendikalar temsilcisi "AET'nin altı üyeye göre kurulduğunu, bunun dokuza göre ayarlanmasının bazı ters sonuçlar verdiğini, onuncu Yunanistan ve onbirinci İspanya'nın girişinin kurulu dengeleri bozacağını, bu nedenle de Türkiyenin tam üyeliğine karşı çıkılacağını" belirtmiştir. Birisi de "Pek özel biçimli bir demokrasiniz var" diye baklayı ağzından çıkarmıştır.

Buna bir özel sektörcümüz İspanya'nın Franko'su ile karışık bir sert yanıt vermiştir. Ama nedense bu sözcü, İspanya'da bugün Komünist Partisiz demokrasi düşünülmediğini, Komünist Partiden de sol bir sosyalist partinin ise iktidara aday olduğunu unutuvermiştir.

Kaldı ki, AET-Ortak Pazarın "tam üyelik" hakkını etiket olarak verme niyetinde olduğu İspanya'dan, belli başlı bazı endüstrilerini tasfiye etmesini istemiştir. Yani Avrupa'nın gelişmiş ülkelerinin bir turist ve bahçıvan cenneti haline getirmek istediğini belli etmiştir.

Biz de, AET'ye tam üye olursak bu "turizm ve tarım cenneti olma" koşulunu kabul etmedikçe ne tarım ve ne de tekstil ürünlerimizi oraya rahatça satabileceğimiz umulmasın. Fransa, Almanya ve İtalya bile kendi ürünlerini tarım ve tekstilde rahat rahat -kısıntısız- satamıyorlar. Bu koşullar altında tam üyelik değil "çok taraflı bir ticari anlaşma ile Avrupa'nın turizm ve tarım cenneti haline gelmek" tir sözkonusu. Bu ise kimsenin cesaret edebileceği bir girişim olamaz.

YAYKUR öğrencileri yeni açılan meslek okullarında öğrenim görecek

Milli Eğitim Bakanlığı, 6 bin 222 Yaykur öğrencisinin çeşitli bölgelerde açılan 51 meslek yüksek öğretmen okulunda öğrenim görmelerini kararlaştırdı.

Milli Eğitim Bakanlığı'ndan 12 ocakta yapılan açıklamada, daha önce Ankara Yüksek Meslek Okulu'nda öğrenim görecekleri açıklanan öğrencilerin Ankara'ya toplanmasının güç olacağı gerekçesiyle bu kararın alındığı belirtildi.

6 bin 222 öğrencinin kendi bölgelerindeki meslek yüksek okullarına 28 ocak-2 şubat tarihleri arasında kayıt yaptırabilecekleri de kaydedilen açıklamada, bu okullarda 1979-1980 öğretim yılına 11 şubat günü başlanacağı vurgulandı.

Öte yandan Milli Eğitim Bakanlığı, can güvenliği ya da başka nedenlerle okullara devam edemeyenlerin de durumlarını belgelemeleri halinde kayıt yaptırabileceklerini açıkladı.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın bölge meslek okulları açması ve kayıtları silinenlerin yeniden okula alınabileceklerini bildirmesi, faşistlerce işgal olanağı yaratmaya yönelik bir uygulama olarak değerlendirildi.

Türkiye 18 yılda yurtdışına 861 bin işçi gönderdi

ANKARA (AA)

Dış ülkelere 1979 yılının ilk dokuz aylık döneminde İş ve İşçi Bulma Kurumu aracılığıyla 17 bin 122 işçi gönderildiği bildirildi. 1978 yılının aynı dönemine oranla, yurt dışına gönderilen işçi sayısında yüzde 20.8'lik bir artış oldu.

1979'da yurt dışına gönderilen işçilerin gittikleri ülkelerin başında Suudi Arabistan ve Libya gelmektedir. Temmuz ayı itibariyle Suudi Arabistan'a giden işçi sayısı 4 bin 808, Libya'ya giden işçi sayısı ise 4 bin 747'dir.

1962 yılından 1978 yılı sonuna kadar İş ve İşçi Bulma Kurumu kanalıyla yurt dışına toplam 861 bin 935 kişi gönderildi. 1973 yılında, dış ülkelere işgücü ihracı en yüksek düzeye çıktı. Yurt dışına gönderilen işçi sayısı bakımından Federal Almanya 519 bin 847 kişi ile başta gelirken, bu ülkeyi sırasıyla Fransa 55 bin 921, Avusturya 33 bin 996, Libya 28 bin 953, Hollanda 19 bin 759, Suudi Arabistan 17 bin 386, İsviçre 8 bin 052, Avustralya 7 bin 873, İngiltere 2 bin 759 ve Belçika 2 bin 179 işçiyle yer almaktadır.

İş ve İşçi Bulma Kurumu tarafından işe yerleştirilenlerin sayısı giderek azalıyor

İş ve İşçi Bulma Kurumu tarafından işe yerleştirilenlerin sayısında giderek önceki yıllara göre azalma olduğu belirlendi. 1978 yılı ocak-ekim döneminde 130 bini erkek, 122 bini kadın olmak üzere toplam 261 bin kişi İş ve İşçi Bulma Kurumu aracılığıyla işe yerleştirilirken, 1979 yılının eşdöneminde, 81 bini erkek, 102 bini kadın olmak üzere toplam 183 bin kişi, yeni iş olanağına kavuşturuldu.

Konuya ilişkin olarak derlenen verilere göre, iş bulma istemiyle kuruma başvuranların sayısında da bir azalma gözlenmektedir. Bu arada, İş ve İşçi Bulma Kurumu'na yapılan başvurular ile işe yerleştirilenlerin kadın ve erkekler arasındaki dağılımı da kadınların erkeklere göre daha fazla iş bulduklarını göstermektedir. Ekim ayı döneminde İş ve İşçi Bulma Kurumu'ndaki kayıtlı işsizlerin sayısı 418 bin 270'dir.

Senet protestoları hızlandı

1979 yılının ilk on aylık döneminde 25 milyar 377 milyon liralık senet protesto edildi. Ocak-Ekim döneminde protesto edilen senetlerin toplam değeri, 1978'in eşdeğerine göre yüzde 60 oranında arttı.

Geçtiğimiz yılın ilk on ayında, en yüksek tutardaki senedin protesto edildiği ay ekim ayı oldu. Söz konusu ay içinde 3 milyar 236 bin lira değerinde 131 bin senet protestoya uğradı. Böylece, 1978 yılına göre, 1979'da protesto edilen senet sayısı bakımından yüzde 20'lik bir artış oldu.

Edindiğimiz bilgilere göre, yalnızca Adana'da bu yıl 76 bin 186 senet protesto edildi. Protestoların bu ilde en çok şubat ayında yapıldığı ve bunların 1978'e göre, 1078 kadar fazla olduğu belirtildi.

Uzmanlar, protesto edilen senet sayısında görülen artışın, küçük sermayeli kuruluşların yaşanan bunalımdan en çok etkilenen sermaye kuruluşları olmasına bağlıyorlar. Söz konusu küçük sermayeli kuruluşların ödemelerini genellikle senetle yaptığını belirten uzmanlar, bunalımın derinleşmesi durumunda küçük kuruluşların çoğunun iflas edeceğini kaydediyorlar.

AEG-ETİ'DE DİRENİŞ SÜRÜYOR

600 İşçinin eylemi 26. gününde

GEBZE (DEMOKRAT – ADNAN ŞAROĞLU)

Gebze'de AEG-ETİ Fabrikası'nda 600 işçinin işverenin bazı anti-demokratik uygulamalarına son vermesi istemiyle başlattıkları işi yavaşlatma ve yemek boykotu 26. gününde.

Bilindiği gibi bir süre önce AEG-ETİ'de çalışan 600 işçi, Otomobil-İş Sendikası'ndan istifa ederek, bağımsız Devrimci Metal-İş Sendikası'na üye olmuşlardı. Ancak işveren, Devrimci Metal-İş Sendikası'nı tanımayan bir tutum takınarak, kendisiyle işçiler adına konuşan işyeri baştemsilcisi Kemal Kubat'ın iş aktini İş Kanunu'nun 17. maddesine göre feshetmişti.

Bunun üzerine 600 AEG-ETİ işçisi pasif direnişe geçerek, yemek boykotu ve işi yavaşlatma eylemine girmişlerdi.

Direnişleri süresince işçiler, işverenin kendileriyle yüzyüze görüşme taleplerini reddederek, kendileriyle değil, sendikalarıyla görüşülmesini istediklerini belirttiler. İşçiler, işverene istemlerini şöyle sundular:

1- 610 işçiden 600 işçiyi bünyesinde toplayan Devrimci Metal-İş Sendikası'nın tanınması.

2- 17. maddeye göre tazminatsız olarak iş akti feshedilen işyeri baştemsilcisi Kemal Kubat'ın işbaşı yaptırılması.

İşçiler, bu istemleri kabul edilinceye kadar direnişlerini sürdüreceklerini bildiriyorlar.

1979'da ülke içi petrol ürünleri üretimi geriledi

1979'un ilk on ayında 1978 yılının eşdönemine göre, ülke içi petrol ürünleri üretiminde 1978'e göre, 15.8 oranında azalma olduğu anlaşıldı.

1979'un ilk on ayında 4 petrol (Batman, Ataş, Aliağa, İpraş) rafinerisinde toplam 9 milyon 397, bin 400 ton ham petrol işlendi. Halbuki 1978'in eşdöneminde aynı rafinerilerde toplam üretim 11 milyon 158 bin 200 tondu.

Aşağıdaki çizelgede özetlenen DPT araştırmalarına göre de, Batman, Aliağa, Ataş, İpraş ve Petkim'in benzin, motorin, fuel-oil üretimlerinde, 1979'un ilk on ayında 1978'in aynı dönemine oranla bir düşüş gözlenmektedir.

BATMAN, ALİAĞA, İPRAŞ ve ATAŞ RAFİNERİLERİNDEKİ HAM PETROL ÜRETİMİ

	1978	1979	Düşüş (%)
Benzin (ton)	1.696.900	1.419.700	16.3
Motorin (ton)	2.335.400	2.018.500	14.3
Fuel-Oil (ton)	4.148.600	3.395.600	18.2

Benzine ilişkin veriler Petkim'deki üretimide içermektedir

TİKP İstanbul 1. Kongresi Yapıldı

HABER MERKEZİ

Türkiye İşçi Köylü Partisi İstanbul İli Birinci Kongresinde Merkez Komitesi'ne sunulan raporda tartışılan konular arasında, ABD'nin bugün, dünya halklarının başdüşmanı iki süper güçten biri mi olduğu, yoksa Sovyet sosyal-emperyalizmi ile dünya halkları arasında bir ara güç durumuna mı düştüğü de var.

Cumartesi günü toplanan TİKP İstanbul İli Birinci Kongresi, "büyük devrimci Mustafa Kemal Atatürk, Kurtuluş Savaşı ve devrim şehitleri ile Afganistan ve Kamboçya'da işgale karşı canını verenlerin" anısına yapılan saygı duruşu ve koronun söylediği İstiklâl Marşı'yla açıldı. Açış konuşmasını yapan İstanbul İli Genel Başkanı Halim Spatar, İstanbul'un en büyük sorununun, özellikle Zeytinburnu, Beyoğlu ve Fatih ilçelerinde yoğunlaşan anarşi olduğunu, ancak süregelen iktidarların buna çözüm getiremediklerini söyledi. Konuklardan sonra konuşan Genel Başkan Doğu Perinçek ise, Afganistan olaylarıyla ilgili olarak, "Hükümetin ve MSP'nin işgale karşı tepkisini olumlu karşılıyoruz" dedi.

GÜNÜN GÖZLEMİ

Bu gelen kim?

Talip APAYDIN

–Aloo, nasılsın?
–Kötüyüm arkadaş. Yakıt yok, kaloriferler yanmıyor. Sular akmıyor. Hava gazı kesik. Evin içi buz..
–Ee ne yapıyorsun?
–Komünizmle mücadele ediyorum.
–Nasıl yani?
–Bu kış komünizm gelecek diyorlardı, komünizmin de felâket olduğunu söylüyorlardı. Bu herhalde, çok kötü birşey.
–Nasıl mücadele ediyorsun?

–Elimi kolumu sallıyorum. Sağa sola tekme atıyorum...
–Yani ısınmağa çalışıyorsun?
–İki işi birden yapıyorum. Hem komünizmi dövüyorum, hem ısınıyorum. İyi oluyor, sen de yap.
–Peki ama gören olsa ne der?
–Ne diyecek, başka yolu var mı kardeşim? Hatta bana kalırsa heryerde aynı şeyi yapmalı. Devlet dairelerinde, bakanlıklarda, hastanelerde,pastanelerde postanelerde....
–Dur yahu uzattın ne yapıyorsun? Deliler evi mi sandın ülkeyi?
–Yoo niye deliler evi sanayım, herkes üşümüyor mu? Ve komünizm tehlikesi yok mu?
–Var da, daha akıllı mücadele etmeli,
–Nasıl?
–Sobası yanan bir ev bulmalı. Bizim ev de soğuk. Sana onun için telefon açtım. Hani yakıtınız varsa size gelelim diyecektim.
–Gelin gelin, komünizmle birlikte mücadele ederiz. Yenme şansımız da artar böylece.
–Ciddi konuş yahu, çoluk çocuk hep hasta olduk. Öksürdükçe ciğerlerim ağrıyor.
–Hastaneye git.
–Gittim ama yer yok. İki ay sonraya randevu verdiler.
–Adamını bul, öne aldır.
–Yapamam, adamım yok.
–Güneye biryerlere git. Suudi Arabistana falan, ısınırsın.
–Nerde o günler? Hem yakıt da yok, arabalar çalışmıyor, gidemem.
–Komünizmle mücadele et.
–Yahu şakayı bırak, ne olacak bu halimiz?
–Aç ellerini, Allaha dua et.
–Ellerim de üşüyor . Koltuk altlarımdan çıkaramıyorum.
–Hımm, kötü....
–Kötü ya. Bir aydır yıkanamadık kokuyoruz. Üç kez hamama gittim, geri döndüm. Yer yok. Hamam fiyatları da yüz elli lira olmuş.
–Olur, niye olmasın?
–Peki ama ne yapacağız? Bir çare?
–Bana mı soruyorsun, böyüklere ilet.
–Olanaksız. Çok meşguller, İşleri var.
–Ne yapıyorlar?
–Onlar da senin gibi komünizmle mücadele ediyorlar.
–Sen de katıl bize. O namussuzu altetmeden kurtuluş yok.
–Ulan ben seni ciddi adam sanırdım, işin gırgırındasın.
–Yok yahu, ne gırgırı? En büyük düşmanımız komünizm, bilmiyor musun? Hep ondan geliyor bu belâlar.

Çat kapattı telefonu. Ben de kapattım. Başladım gene kavgaya. Elimle ağzımla ayalarımla. Bir yandan rahmet okuyordum, bir yandan sallıyordum yumruğu, tekmeyi. Soğuk savaş, sıcak savaş iç içe...
İyi döğüşüyordum doğrusu, iş başa düşünce.

Türkiye'deki kooperatif sayısı 28 bine ulaştı

ANKARA (ANKA)

Türkiye'de çeşitli amaçlarla kurulan Kooperatiflerin 1979 yılı sonu itibariyle sayısı 27 bin 926'ya ulaşmıştır. Bu kooperatifler arasında ilk sırayı 18 bin 557 ile Yapı Kooperatifleri , ikinci sırayı ise 3 bin 404 ile Tüketim Kooperatifleri almaktadır.

Edinilen bilgiye göre, Türkiye'de halen 864 Tarım Satış Kooperatifi, 2167 Tarım Kredi Kooperatifi, 255 Üretim ve Pazarlama Kooperatifi 772 Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatifi , 872 Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi, 623 Küçük Sanat Kooperatifi, 217 Temin Kooperatifi, 18 Yayın Kooperatifi, altı Sigorta Kooperatifi ve 17 diğer hizmetler kooperatifi bulunmaktadır.

Üreticilerin tarımsal ürünlerinin iç ve dış piyasaya pazarlamak amacıyla kurulmuş bulunan ve devlet destekleme alımları ile görevlendirilen Tarım Satış Kooperatifleri birliklerine tahsis olunan plasman miktarı 1970-1980 döneminde 8 milyar lira artırıldı. Böylelikle, destekleme alımları yapmak için birliklere verilen plasman miktarı 1978/1979 dönemi kampanyasında 31.6 milyar lirayken, bu miktar 1879/1980 dönemi kampanyası için 43.5 milyar liraya yükseldi.

Öte yandan önceki hükümet döneminde Tarım Kooperatifi Birlikleri'nin iç piyasaya yönelik satışlarını düzenlemek ve aracıyı ortadan kaldırmak amacıyla kurulmuş bulunan TANSA ile yıllar boyu bu görevi üstlenmiş bulunan GİMA, TARKO ve KÖY–KOOP gibi kuruluşların etkinliklerinin azaltılması yolunda çalışmalar sürdürülmektedir.

GEÇEN ÖĞRENİM YILINDA KAPATILAN PANSİYON BU YIL AÇILDI AMA, ANCAK 44 ÖĞRENCİ YARARLANABİLİYOR.

Vefa Lisesi pansiyonunda kalan öğrenciler ödenek yokluğundan perişan oldu

Neyyire ÖZKAN

Geçen yıl kapatılan Vefa Lisesi pansiyonu, yeniden açıldı.

Geçen öğrenim yılı başında "öğrenci sayısı az, masraf çok oluyor" gibi gerekçelerle pansiyonun kapatılması sonucunda 170 öğrenci kapı önüne konmuş, bunlardan birçoğu başka okullara devam olanağı bulunmadığından öğrenimlerini bırakmışlardır.

Bu yıl yeni bir emirle pansiyonun açılacağı ve Sivas'tan 300 yatılı kız öğrencinin getirileceği bildirildi. Daha sonra ise sadece orta kısma erkek öğrenci geleceği şeklinde karar değişti. Bu karar değişiklikleri ve geçen yıla göre değişen hiç bir şeyin olmaması Vefa Lisesi çevrelerinde yorumlara yolaçtı.

Vefa Lisesi'nin uzun yıllardır ilerici, devrimci bir geleneğinin olması, faşistlerin girememesi,geçen yılki pansiyon kapanması ve gece bölümünün kaldırılması uygulamalarının da esasta bu nedene dayanması, pansiyonun açılmasından sonra gelişecek durumlara ilişkin yorumlara temel oluşturuyor.

Kendileriyle görüştüğümüz bazı kişiler, şu anda okulda sadece 44 yatılı öğrenci bulunduğunu belirterek, "geçen yıl 170 öğrencisi olan pansiyon sayı azlığı gerekçesiyle kapatılmıştı. Bu yıl gelen öğrenci ise çok az. Ayrıca lise kısmına öğrenci gelip gelmeyeceği konusunda da müdürlükten hiç bir ses çıkmadı. Eskiden beri okulumuzda olayların olduğu demagojisi yapılarak, pansiyon kapama, gece bölümünü kaldırma gerçekleştirildi. Eğer lise bölümüne siyasi niteliği belli kişiler getirilirse, demogoji yapılan olaylar o zaman sözkonusu olabilir" dediler.

Pansiyona, bugüne kadar Yozgat, Kars, İstanbul vb. gibi yerlerden öğrenci geldi.Çocukların bazılarının hasta olması okul yöneticilerini de sorumluluk altına sokuyor.

Yatakhanesinden, yemekhanesine kadar herşeyin düzenlenmesinde öğretmenler kendi dar olanaklarıyla çabalıyorlar. Öte yandan hala gönderilmeyen ödenek, çocukların yiyeceklerini bakkaldan borçla ya da başka yatılı okullardan sağlama yollarına başvurmaya neden oluyor. Pansiyon için personel tayini yapılmadığından tüm bu işlerle Vefa Lisesi öğretmenleri uğraşmak zorunda, kalıyor.

Vefalılar, yetkili yerlerden bu durumun biran önce açıklığa kavuşturulmasını bekliyorlar.

Vefa Lisesi Pansiyonunda kalan öğrenciler, gereksinimlerini, ödenek yokluğu yüzünden bakkaldan borçla veya diğer okullardan sağlamak zorunda kalıyorlar.

Mimarlar Odası Ankara Şubesi Genel Kurulu yapıldı

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Genel Kurulu Ankara'da yapıldı.

Genel Kurul divan başkanlığını Devrimci-Demokrat-Yurtsever Mimarlar Birliği adına verilen liste 168 oyla kazanırken, Demokratik Birlik grubu 83 oy alabildi.

Seçimden sonra 24. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Çelen Birkan yaptığı açış konuşmasında baskı ve kıyım olaylarına değindi. Birkan özetle şunları söyledi:

"Bütün gelişmelerde neyin amaçlandığı açıktır. Somutta yaşanan tüm bu koşullara rağmen dışa bağımlı politikalarını sürdürmekten yarar uman çevreler, giderek güçlenen halkın muhalefetini bastırmak, kitleleri günlük yaşam mücadelesinin sorunlarına boğarak susturmak, gündeme getirilen çeşitli baskı yasaları ve uygulamalarıyla yılgınlığa uğratmak amacını sistematik bir şekilde hayata geçirmektedirler. Ancak, ülkemizde demokrasi ve sosyalizm mücadelesi varlığını güçlendirdiği sürece, halkın egemen güçler karşısındaki muhalefeti en geniş kesimlerde yankı bulmaya devam edecek, bastırılamayacaktır."

Konuşmasının son bölümünde meslek sorunlarına değinen Çelen Birkan enerji konusunda çözüm gibi gösterilen bazı önerilerin, yapı üretiminde tekelleşme eğilimine çıkış kanalları arayan sermayenin ekmeğine yağ sürdüğünü, kamu olanaklarıyla büyük inşaat firmalarına peşkeş çekilirken, dar gelirli halkın konut sorununun yine askıda bırakıldığını söyledi.

Regis Debray:

"NİKARAGUA'DA İÇ SAVAŞIN YIKINTILARI KALDIRILIYOR"

Che Guevara'nın Bolivya girişimi sırasında tutuklanan ve uzun yıllar hapiste kaldıktan sonra serbest bırakılan ünlü Fransız yazarı Regis Debray, Nikaragua devrimi zafere ulaştıktan sonra bu ülkeyi ziyaret etti. Fransa'da yayınlanan Le Monde Diplomatigue dergisinde çıkan yazısının son bölümünü aşağıda sunuyoruz.

Bazıları bu görece çabuk sonuçlanan ulusal ayaklanmanın politik bedelinin ağır olmasından korkmaktadır. Bazı hükümet görevlerinde burjuva ileri gelenlerinin bulunması devlet dairelerinde bazı küçük memurluklardan Somozist'lerin atılmaması; son dakikada saf değiştiren bazı kimselere göz yumulması, tüm bunlar burada bazı dişlerin gıcırdamasına neden oluyor. Mario Soares gibi birinin ziyaretinden veya bazı Amerikan senatörlerinin ansızın göstermeye başladığı yakın ilgiden de dışarıda işkillenenler oluyor anlaşılan. Ne yazık ki koşullar insan isteğinden bağımsız gelişiyor; lokantada yemek seçer gibi sosyalizm seçmek mümkün değil. Amerikan arpalıklarının en iyi korunmuşunda Sandinist'lerin açık bir askeri müdahaleyi engelleyebilmeleri, gerçekçilikle siyasal yaratıcılığı bağdaştırmakta oldukça büyük bir yeteneğe sahip olduklarını gösteriyor (öyle ki A.B.D.'den askeri yardım istemeye dek varabiliyorlar). Washington artık hiç kuşkusuz anlamıştır ki cebri yöntemlerle ateş söndürmeye çalışmak sadece ateşin dört bir yana sıçramasına yaramaktadır: Sütten ağızı yanan.....

Gerçekten de ülke içinde tüm yurtsever güçler arasında sağlanan birlik, uluslararası karşılığını yeni bir Latin Amerika birliğinde buldu. Durgun Avrupa'da dünyanın döndüğünü bazen unutsak da başka yerlerde olduğu gibi bu kıtada da güç ilişkilerinin artık değiştiğini hatırlayalım — bu değişimin yolları garip ve şaşırtıcı olsa da Kosta Rika, örneğin, 1965 yılında San Domingo'da A.B.D'nin kendisini temsil etmesini uygun görmüştü. Onbeş yıl sonra aynı ülke Sandinist'lere bir geri üs sağladı ve sığınacak bir yer verdi. Lopez Portillo Meksikası, evi tutuşan diktatörlüğün eşyalarını kurtarmak isteyen A.B.D. dışişlerinin teklif ettiği amortisör rolünü oynamayı kesinlikle reddetti. Torrijos önemli ölçüde insan, malzeme ve diplomasi yardımı yaptı. Venezuela bile kendini tehlikeye atarak (hiristiyan demokrat iktidarın öncesinde) on yıl önce düşünülemeyecek bir tavır koydu. Küba ise bazılarına göre bu dayanışma yelpazesinin menteşesiydi. Bu müdahele karşıtı cepheye Karayip'lerin yeni İngilizce konuşan ülkeleri de eklenince, A.B.D. tarihte ilk kez O.A.S. (Amerika Devletleri Örgütü — "eski sömürgeler bakanlığı") içinde azınlığa düşerek resmi müdahale planlarından kamuoyu önünde vazgeçmek zorunda kaldı (23 Haziran 1979) Hükümetler arasında karşılıklı yardımlaşma bağlarıyla birlikte kuruluşlar arasında "enternasyonalist" dostluk bağları da bu deneyimden güçlenmiş olarak çıktı. Gelecek için umut veren bir güçbirliği herşeyden önce Nikaragua'nın geleceği için, umarız.

Hükümet en acil görev olarak sosyalizmin inşasını değil, "ülkenin yeniden inşasını" gündeme koymuştur— Bu deyim harfiyen anlaşılmalıdır. Sorun gerçekten de duvarları yeniden örmektir — fabrika, hastane, okul ve ev duvarlarını kiremitleri tek tek dizerek. Bu yaşam savaşında ülkenin tüm sektörleri, kesinkes belirlenmiş bir program çerçevesinde kolları sıvamış durumdadır. "Demokrat burjuvaziyle ciddi bir anlaşma yaptık" diyor Wheelock, "ve ona sadık kalmayaniyetimiz var". İşin acı yanı şu ki bu küçük ülke şu anda tek başına kalkacak durumda değil ama gönderdiği imdat çağrılarına da bugüne dek ya yetersiz, ya da ilgisiz yanıtlar almış.

Diktatörlüğün miras bıraktığı ve silah alımlarının önemli bir bölümünü oluşturduğu devlet borcunun tutarı 1.200 milyon dolar, ancak ülkeden tüyen zorba kasalarda ancak üç milyon dolar bırakmış. %60 oranında hasar gören ülkenin üretici altyapısındaki zarar yaklaşık 2,5 milyar dolar civarında. Savaş, depremin iki katı kurban almış (oysa deprem sadece başkenti etkilemişti), eğer tabii komşu ülkelere sığınanları saymazsak — ki sayıları ikiyüz bini bulan bu göçmenler yavaş yavaş artık yuvalarına dönüyor. Oysa Nikaragua depremi izleyen birkaç hafta içinde ülkeye akan uluslararası yardımın onda birini bile hala alamamıştır.

Sadece sorunu benimseyen Latin Amerika ülkeleri ve kuruluşları (SELA, İDB, OAS, v.b) gerçek bir çaba harcamışlardır. Bu çabalarda İspanya'nın da katkısını unutmamak gerek (özellikle ülkeye bizzat gelen Felipe Gonzales sayesinde). İskandinav ülkeleri de büyük bir olasılıkla yakında yardımda bulunacaktır. Avrupa ve A.B.D.'den bugüne dek gelen yardımın kendisinden çok sözüdür ve uluslararası basının manşetleriyle ("Yeni Rejime Önemli Miktarda Uluslararası Yardım Yapılıyor", le Monde, 2 Ağustos) gelen yardım arasındaki uçuruma şaşırmamak elde değil. Burada bir milyona yakın insanı açlık tehdit ediyor; bu insanlara bugüne dek cephe "temel tahılları" ücretsiz dağıtabildi: pirinç, mısır, fasülye.

Kahve rekoltesi bu yıl için garantiye alınmış (250 milyon dolar hasılat bekleniyor) ancak ülkenin baş döviz kaynağı olan pamuk, zamanında ekim yapılmadığı ve toprağı işlenmediği için ciddi bir şekilde tehlikede. Harap olmuş bu ulusu güç günler bekliyor ve batı kamuoyuna hakim garip ilgisizlik ve bilgisizlik karışımı (İspanyolca konuşan ülkeler hariç) bu kaygıları hafifletmiyor. Bir kez daha, yoksullar yoksullara yardım edecek. Bir "Küba bayramı" oldu, Nikaragua bayramı ise olmayacak.. Toplu coşku, ilk gün geride kaldığında yerini bireysel bir neşeye – kararlı, yaratıcı ve gururlu bir neşeye – bıraktı. Toplu mezarlar, yıkıntılar ve doldurulması gereken boşluklara karşın. Bu da bir ders galiba..

Sandinista gerillası

Eritre Halk Kurtuluş Cephesinin bir afişi.

Eritre'deki Etyopya saldırısı başarısız kaldı

DIŞ HEBERLER SERVİSİ

Nakfa'da Eritreli gerillalara yenik düşen Etyopya birliklerinin bölgeyi Sovyet savaş gemilerinin yardımıyla boşalttıkları bildiriliyor. Bu yenilgi bölgenin Kuzey ucunda bulunan gerilla üslerini ortadan kaldırmaya yönelen Etyopya birliklerinin bu askeri harekattan vazgeçmelerine yol açtı.

Eritre Halk Kurtuluş Cephesine göre 20 bin Etyopya askerinin katıldığı 13 günlük çarpışmada 8000 Etyopyalı öldürüldü ya da yaralandı. Sovyet danışmanlarının ve teknisyenlerinin de yeraldığı Etyopya kuvvetleri 30 kilometre Güneydeki Af Abet bölgesine ateş altında geri çekilmek durumunda kaldılar. Gözlemcilerin verdiği bilgilere göre Etyopya birliklerinin bölgeyi boşaltmalarına Kızıldeniz'de Etyopya'ya ait Dahlak adalarındaki tesisleri kullanan Sovyet savaş gemileri yardımcı oldu. Bilindiği gibi Nakfa Eritre gerillalarının ellerinde tutabildikleri tek önemli kent geçen yıl Temmuz ayında Etyopya birlikleri kenti elegeçirmek için giriştikleri bir saldırıda tuzağa düşmüşler ve 2000 asker yitirmişlerdi.

Öte yandan Eritre'deki Etyopya ordusu kaynakları ise, "Eritre halkını 18 yıldır yiyip bitiren kanserin yakında tedavi edileceğini" söylüyor. Çeşitli kaynaklar 1977'de Eritre Kurtuluş Cephesi (ELF) ile Eritre Halk Kurtuluş Cephesi'nin (EPLİF) Eritre'deki çoğu kenti terketmelerinden sonra, Etyopya kuvvetlerinin ülkenin hemen hemen tümünü denetimleri altına aldıklarını ileri sürüyorlar. Şu anda yalnızca Nakfa kentinin EPLEF'nin elinde olduğu belirtiliyor.

Birleşik Arap Emirlikleri OPEC'i toplantıya çağırdı

ABU DABİ (A.A.)

Birleşik Arap Emirlikleri petrol Bakanı Maha Al Otebia OPEC'in petrolde yeniden tek fiyat uygulamasına geçebilmesi için önümüzdeki Mart ayında olağanüstü toplanmasını önerdi.

Petrol Bakanı Al Otabia olağan OPEC konferansının 9 Haziran'da Cezayir'de toplanması gerektiğini hatırlattı. "Petrol fiyatı konusunda Karakaş'da çıkan görüş ayırılıkları en kısa zamanda giderilmeli ve yeniden tek fiyat sistemine geçilmesi için Mart ayında olağanüstü konferans düzenlemelidir" dedi.

OPEC ülkeleri petrol fiyatları halen 24 dolarla 33 dolar arasında değişiyor.

Al-Otebia "WAM" ajansına verdiği demeçte Kuvveyt'in petrol üretimini düşüreceği haberini memnuniyetle karşıladığını belirtti. Birleşik Arap Emirliklerinin de aynı şeyi yapmak konusunda "ciddi olarak düşündüğünü" söyledi.

Al-Atabia, ülke zenginliklerini gelecek kuşaklara da devredebilmek için petrol üretimini düşürmeyi plandıklarını belirtmiş ancak üretimin ne kadar düşürülebileceğini açıklamadı.

Günlük üretimi 2 milyon varil olan Kuveyt üretimi yüzde 25 kadar düşürebileceğini açıkladı. Birleşik Arap Emirliklerinin günlük petrol üretimi ise 1.85 milyon varil.

Senatör Kennedy silah ambargosunun kaldırılmasını kınadı

ATİNA

Amerikan Başkanlık seçimlerinde Jimmy Carter'in rakibi olan demokrat senatör Edward Kennedy, bugün, Kıbrıs sorununun çözümlenmesinde gerçek gelişmelerin olmasını beklemeden, Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunu kaldıran Amerikan Hükümetini kınadı.

Kuzey Yunanistan'da yayımlanan Liberal "Makedonia" gazetesine bir demeç veren senatör Kenndy "ABD'nin, Türkiye ve Yunanistan'la ilişkilerini düzeltmesi için tek yolun doğu Akdeniz'de, istikrarı sağlamak ve Kıbrıs'da barışı gerçekleştirmek olduğunu" söylemiştir. Senatör Kenndy, 1978 Haziranında Amerikan Başkanına gönderdiği bir mektupta, "Göçmenlerin, BM gözetiminde, Magosa ve Morfu'daki evlerine dönmesi için" görüş bildirdiğini hatırlattı.

"Türkiye ile ilişkilerimizde, bu sorun öncelik kazanmaktadır" diyen Edward Kenndy, BM kararlarının uygulanması gereği üzerinde durmuş ve "Kıbrıs sorunu sürdüğü ve BM kararları uygulanmadığı sürece, Birleşik Amerika'nın doğu Akdeniz'deki durumu tehlikede olacak ve Türkiye ile Yunanistan arasındaki bunalım devam edecektir.' dedi.

Sovyetler Birliği İran'a yardım etmeye hazır

MEXİCO CİTY (A.A.)

Sovyetler Birliği'nin Meksika'daki Maslahatgüzarı Sugene Birleşik Amerika tarafından uygulanabilecek muhtemel bir boykotu kırması için Sovyetler Birliği'nin askeri yardım dahil olmak üzere, İran'a yardım etmeye hazır olduğunu söyledi.

Ruszov, bu yardımın, "Ayetullah Humeyni hükümetinin istemesi halinde ve uluslararası antlaşmalar ile kendi geleceğini kendi seçme hakkı ilkeleri ihlal edilmeden" verileceğini belirtti.

Ruszoy, Ayetullah Humeyni hükümetine saygı duyan Sovyetler Birliği'nin Tahran'daki Amerikan büyükelçiliğinde rehin alma olayını eliştirdiğini söyledi. ve bunun uluslararası ilişkilerin tüm ilkelerini çiğnediğini ekledi.

İngiltere Araplar arasında ittifak arıyor

LONDRA (AA)

İngiltere Arap Yarımadasında bazı girişimlerde bulunuyor. Londra'da yayınlanan sağ eğilimli "Sunday Telegraph" gazetesi , Umman Sultanlığının Hürmüz Boğazını savunmak için, İngiltere'den büyük çapta" askeri yardım istediğini yazdı.

Gazetenin haberine göre, Umman Sultanı Kabus Bin Said Bin Timur, Umman'ı ziyaret eden İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Carrington'dan, Umman ordusunda sözleşmeli olarak çalışan 600 İngiliz subayının, Umman ordusunun bunların yardımı olmadan etkili bir duruma gelmesine kadar geri çekilmemesini istedi.

Gazete Sultan Kabus'un, İngiltere'den tanksavar silahları ve Hürmüz Boğazı'nı kontrol etmek için çeşitli malzeme ile havadan atılan füzeler istediğini belirtti.

Daha sonra Umman'dan Suudi Arabistan'ın Başkenti Riyad'a geçen Lord Carrington burada da Afgan olayları hakkında temaslarda bulunuyor.

Suudi Arabistan'ın Başkenti önümüzdeki günlerde Pakistan'da yapılacak İslam Dışişleri Bakanları Konferansı nedeniyle hazırlık çalışmaları için, Müslüman ülke yetkililerinin yoğun trafiğine sahne oluyor

OLAYLAR GÜNLÜĞÜ

13 OCAK 1980 Saat: 12.00 | 14 OCAK 1980 Saat: 12.00

2 ölü 3 yaralı 1 soygun

KAYSERİ
Denizli Mahallesi'nde Nurettin Bozyel adlı bir kişi kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu öldü. Olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

GAZİANTEP
Düztepe semti, Sadıklar Caddesi son durak dolaylarında kimliği saptanamayan bir erkek cesedi bulundu. Emniyet yetkilileri, tabanca ile vurularak öldürülen kişinin kimliğinin saptanmasına çalışıldığını söylediler.

ANKARA
Hasköy'de bir benzin istasyonunu basan silahlı kişiler 68 bin 960 lira para ile bir ruhsatlı tabancayı alarak kaçtılar.

MERSİN
Mersin'de yapılan operasyonlarda Devrimci Yol taraftarı oldukları öne sürülen 6 kişi yakalandı.

İSTANBUL
Merter'de devriye olarak gezen erlerin silahlarını almak isteyen üç kişiden biri ayağından yaralandı. Kaçmak isteyen diğer iki sanık da yakalanarak gözaltına alındı.

ESKİŞEHİR
Cevat Şenkaya adlı bir kişi Hamamönü Caddesi'nde silahlı saldırı sonucu yaralandı.
Cumhuriyet Lisesi'nde öğrenimi engelledikleri iddia edilen 4 kişi gözaltına alındı.

MUĞLA
Fethiye ilçesine bağlı Receppaşa mahiyesinde Seyfi Sertik ve Ali Kozlu adlı sol görüşlü kişiler önceki gün saat 18.00 sıralarında Ali İhsanteke, Ramazan Balkı, Kerim Ocak, Ali Salih Arıkan ve Türkiyeli lakabıyla tanınan Kemal adlı faşistlerin bıçak musta ve şişli saldırısına uğrayarak ağır şekilde yaralandılar. Olaydan sonra Muğla Devlet Hastanesi'ne kaldırılan yaralılardan Seyfi Sertig'in durumunun ciddi olduğu bildirildi.

Belediye işverenince toplu sözleşme hükümlerine uyulmadığı ve 16 arkadaşlarının işten atılması üzerine ikinci kez greve giden Diyarbakır Belediyesi işçileri...(FOTOĞRAF: DEMOKRAT)

Diyarbakır Belediyesinde grev 12. gününde

DİYARBAKIR
Zekai KARABUĞDAY

Diyarbakır Belediyesi işyerlerinde DİSK Genel-İş Sendikası'na üye işçilerce başlatılan grev sürüyor. Grev nedeniyle toplanamayan çöpler cadde ve sokaklarda yığınlaşmaya başladı. Belediye otobüslerinin çalışmaması ve kentiçi ulaşımını büyük ölçüde aksatıyor.

Geçtiğimiz yılın ağustos ayında başlatılarak 36 gün sürdürülen grevden sonra imzalanan toplu iş sözleşmesi hükümlerinin işverence uygulanmadığı, hazırlanan protokollere uyulmadığı ve sözleşme hükümlerine aykırı olarak 16 işçinin işine son verildiği gerekçesiyle 4 Ocak 1980 tarihinde ikinci kez greve giden Diyarbakır Belediyesi işçileri Belediye Başkanınca gasbedilen hakları verilene dek grevlerini sürdürmekte kararlı olduklarını bildirdiler.

Diyarbakır Belediyesi işyerindeki grev ve nedenleri konusunda DİSK Genel-İş Sendikası Diyarbakır Şube Başkanı Zeki Adsız, "Belediye Başkanının keyfi ve sorumsuz davranışlarının greve gitmelerinde başlıca etken olduğunu belirterek şunları söyledi:

"Birinci grevden hemen sonra grevde ön safta yer alan 16 arkadaşımızın işine toplu sözleşmeye aykırı olarak ve tek taraflı bir şekilde son verildi. Toplantıya çağrılan işyeri disiplin kurulu hiç bir işçinin işine nedensiz son verilmeyeceği konusunda iki kez bağlayıcı karar aldığı halde, işveren tek yanlı uygulamalarını sürdürdü. Toplu sözleşmeyle sağlanan ücretler ve bir bölüm sosyal haklar ödenmedi. Bunun üzerine konu uzlaştırma kuruluna götürüldü. Ne var ki işveren sözkonusu toplantılara katılmadı."

İşverenin sorunun çözümüne yanaşmamakta direnmesi üzerine 13 Kasım 1979 tarihinde işyerine grev kararını astıklarını ve uzlaşma sağlanır umuduyla 45 gün grevi geciktirdiklerini söyleyen Genel-İş Diyarbakır Şube Başkanı Adsız, sözlerini şu şekilde sürdürdü:

"Grev uygulamasını geciktirmekteki amacımız sorunun çözümünü kolaylaştırmaktı. İyi niyetli tüm çabalarımıza karşın işverenden olumlu bir davranış gelmedi. İçinde yaşadığımız zor koşulları ve Diyarbakır halkının karşı karşıya kalacağı sıkıntıları bilmemize karşın greve gitmekten başka yolumuz kalmadı. Çeşitli baskı yasalarının meclislerden geçirilmekte olduğu bugünlerde daha genel eylemler gündemdeyken Diyarbakır Belediyesi işyerinde greve gitmiş olmamızın tek nedeni Belediye işvereninin tahrikçi ve uzlaşmaz tutumudur. Bazı işyerlerinin kapılarını salt grev gözcüleri yağmur ve karlı havada açıkta kalsınlar diye kapattıran işveren ve vekillerinin bu ve grevimizi kırmak yolundaki başkaca davranışları haklarımızı alma doğrultusundaki mücadeleden bizi vazgeçirtmeye yetmeyecektir."

Şili'de kilise muhalefete yardım ediyor

LATİN AMERİKA'DA SON YILLARDA GÖZLEMLENEN BİR SİYASAL GERÇEK VAR: KATOLİK KİLİSESİNİN DURUMU. FAŞİST CUNTAYA KARŞI MUHALEFETİ DESTEKLİYOR VE KİLİSELER DE TOPLANTI YAPILMASINA İZİN VERİYOR. KİLİSE DEVRİMCİLERİ SAKLARKEN, YOKSUL HALKI DOYURMAK İÇİN BİRÇOK UYGULAMALARI VE GİRİŞİMLERİ DE VAR.

Şili'deki darbenin düzenlenmesinde büyük rolü olan uluslararası ITT Şirketini simgeleyen bir desen

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Latin Amerika, eski bir İspanyol Portekiz sömürgesi olduğu için, bu kıtada yaşayan uluslar katolik. İspanyol ve Portekiz sömürgeciliği, kıtadaki gücünü arttırmak için Kiliseyi bir araç olarak kullanmıştır. İspanya'daki ünlü Engizisyon mekanizmasını burada da işleterek, halkın üzerinde büyük bir baskı unsuru olarak kalmasını sağlamıştır. Kilise, bu nedenle Latin Amerika'da hem örgütsel, hem ekonomik olarak çok güçlenmiştir. Adeta devlet içinde devlet haline dönüşmüştür.

İspanyol Portekiz sömürgeciliğinden kurtulan Latin Amerika, bilindiği gibi ABD emperyalizminin kucağına düştü. ABD'ye doğrudan doğruya bağımlı kanlı diktatörlükler kuruldu. Tüm dünyanın artık bildiği gibi, Latin Amerika insanlığın en yüz kızartıcı yoksulluk, işkence ve baskı cehennemi haline getirildi.

Elbette, bu baskı ve yoksulluk, kıta halklarının kurtuluş mücadelelerini engelleyemedi. Küba ve Nikaragua bu çemberden kurtuldular. Diğer ülkeler de (özellikle Guatemala, Şili, Bolivya) kurtulmak için başarısız kalan girişimlerde bulundular. Şimdi de Latin Amerika halklarının mücadelesi sürüyor. Özellikle Guatemala, Salvador, Arjantin ve Şili siyasal baskılar yönünden dünyanın en büyük mezarlığı haline dönüşmüş durumda... Değil siyasal, bireysel özgürlüklere bu kadar şiddetle saldıran, işsizliği ve sefaleti körükleyen bu yönetimler altında Katolik Kilisenin özellikle son yıllarda ilginç bir tutum takındığı gözlemlenebiliyor: Kilise, kendini insan haklarının koruyucusu ilan ederek, sahip olduğu yasal ve güçlü durumdan yararlanıp, diktatörlüklere karşı açık bir muhalefet hareketi yürütüyor. Elindeki ekonomik olanakları işsiz kesimlere yardımcı olmakta kullanmakla yetinmiyor; katliamlar ve tutuklamalar karşısında sessiz kalmıyor: baskı altındaki muhaliflere yardım ediyor, saklıyor, yabancı ülkelere göç etmelerini sağlıyor.

Son günlerde Salvador'da bu durumu açıkça görebiliyoruz: ülkenin başkenti San Salvador Kilisesi başpiskoposu "kayıp" siyasal tutukluların kaderini araştırmak için çalışıyor. Başkent'in bir başka kilisesi ise, siyasal ve ekonomik baskılardan yılmış çevre halkının işgali altında. Güvenlik Kuvvetleri, kilisenin boşaltılmasını isterken, Kilisenin papazı, halkın kendi korunması altında olduğunu açıklıyor. Bir kiliseye silahlı saldırıda bulunmak tüm dünyada bir skandal yaratacağı için güvenlik kuvvetleri duruma müdahale edemiyorlar.

Ancak Kilisenin toplumsal bir muhalefet olarak faaliyetini en iyi Şili'de, Allende'nin devrilmesinden sonra kurulan kanlı Pinochet diktatörlüğü altında görebiliyoruz. Şili Kilisesi içinde "öncü Hristiyanlık" denilen yeni bir akım başgösterdi. Bu akımın başını çeken Başpiskopos Juan Castro, Vicaria denilen bir örgüt kurtu. (Aynı türden bir örgüt de, daha önceleri Brezilya'da kurulmuştu) Vicaria, Şili'de Devletle başbaşa gidebilecek derecede iyi örgütlenmiş, ekonomik kaynakları güçlü bir yapı oluşturuyor. Vicaria'nın liderlerinden biri bu konuda şunları söylüyor:

"Bizim amacımız, laik oldukları için haklı ve gerekli programları olan siyasal partilerin amaçlarıyla bir değildir. Bizim amacımız, mevcut rejim içinde insan haklarının yokedilmesine ve hiçe sayılmasına karşı mücadele etmektir. Bu mücadelenin kısa vadeli ve çok kısıtlı olduğunu da kabul ediyoruz. Ama elimizden geleni yapmak zorundayız" Günlük hayatın sıkıntılarına göğüs germek için Vicaria, halk arasında gerekli ve vazgeçilmez bir unsur haline gelmiş.

Örgüt, başlıca insancıl ve toplumsal sorunlarla ilgilenen yedi bölümden oluşuyor.

Bu bölümlerden biri, işsizlik, açlık ve hastalık nedeniyle mahvolan çocukların kaderiyle ilgileniyor. Bir Vicaria yetkilisi bu konuda şunları söylüyor:

"Yardımımızın tek nedeni insancıllık değildir. Biz çalışmalarımızla, her bireyin kendi sorunlarıyla ilgilenmesini, dayanışma ve birlik içinde örgütler kurmasını sağlamaya çalışıyoruz"

"Poblaciones", yani halk mahallelerinde Vicaria'nın kurduğu kantinler, her yemek saatinde çocuklarının yemeğini hazırlamakla yükümlü kadınlarla dolup taşıyor. Kantinin tüm masraflarını Vicaria ödüyor. Bu kantinlerde yemek yiyen çocuklar korkunç bir sefalet manzarası oluşturuyorlar. Şili'de çocukların %40'ı açlıkla karşı karşıya. Kantinlerde annelere, az parayla besin yönü kuvvetli yemekler yapabilmeleri için dersler veriliyor.

Şili emekçilerinin ekonomik durumları hiç de iç açıcı değil. Bir kadın şöyle diyor:

"Çocuklarım komedorda (Vicaria'nın kurduğu kantinler) yemek yiyorlar. Çünkü kocamın aldığı ücret ancak evin kirasını suyunu ödemeye yetiyor" Şili'de enflasyon %400 oranlarındayken bir Şili işçisinin aldığı ortalama ücret 4000 Türk Lirasını bulmuyor bile. Ülkede işsizlik nüfusun %25'ini kapsıyor. Özellikle tekstil işkolunda çalışan kadınlar işsizlikten etkileniyor. Ekonomik durum böyleyken, yönetim büyük kentlerde metro kurmaya başladı. Bu çalışmalarda ucuz işgücü olarak işsizlerden yararlanılıyor. Metro yapımında çalışan işçiler ayda 1.200 Türk lirası aylık alıyorlar.

Bu kitlesel işsizlik karşısında Vicaria, yeni tip bir örgütlenmeyi hayata geçirmeye çalışıyor: Bunlar "çalışma atölyeleri". Ayakkabıcılık, sıvacılık, inşaat gibi mesleki sanatları içeren komünal atölyeler kuruluyor. Bu atölyelerin sermayesi Vicaria tarafından sağlanıyor. Daha sonra tüm kârı, buralarda çalışan işçilere bırakılıyor. İşçiler hem üretim yapıyor, hem de atölyeyi yönetiyorlar. Bu şekilde birkaç bin aile, en azından asgari düzeyde geçinme olanağı buluyor.

"Normal" bir işyerine girmek isteyen aday, önce bir ankete tabi tutuluyor. Bu ankette şu sorular yöneltiliyor adaylara:

—"Eski rejim sırasında (Allende dönemi) herhangi bir partiye kayıtlı mıydınız?

—Sendikalar hakkında ne düşünüyorsunuz?

—Eski rejim hakkında ne düşünüyorsunuz?

—Yeni rejim hakkında ne düşünüyorsunuz?

—General Pinochet hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bu ankete otoriteler açısından "olumlu" karşılanabilecek yanıtlar verilse bile, daha sonra el altından yapılan bir soruşturma, aday hakkındaki tüm "gerçeği" ortaya çıkarıyor. Bu nedenle, yalnızca eski rejim sırasındaki faaliyetleri nedeniyle karalisteye alınanlar değil, kara listedeki insanların uzak-yakın tüm akrabaları ve dostları da iş bulamıyorlar. Vicaria ise "Kayıp" siyasal tutukluların, siyasi sürgünlerin ailelerinin çalışacağı atölyeler kurmaya çalışıyor.

Yeni rejimin yok ettiği hakların listesi çok uzun: Yasaklanan sendikalar, el konulan sendika gelirleri, yasaklanan toplanma özgürlüğü, "yaşayabilen" sendikacıların tutuklanması... Herhangi bir grev hareketi kendiliğinden gelişmişse, greve katılan işçilerin derhal işten atılabilmesi için çıkarılan yasalar... Buna karşılık sendikal açıdan oldukça gelişmiş bir ülke olan Şili'de, sendikalar korsan olarak çalışıyorlar.

Son 1 Mayıs gösterilerinden sonra, korsan sendikalar, "savunma döneminden saldırı dönemine geçileceğini" bildirmişlerdi. Ancak, bu amaç tam olarak yerine getirilemedi. Emekçiler dünyası, yalnızca hakları gaspedildiği için değil, ülkedeki yeni ekonomik düzen tüm piyasayı kontrol edebilen küçük bir oligarşinin yararına işletildiği için, korkunç bir sefalet içinde yüzüyor.

Salvador Allende döneminde CORFO adı verilen bir devlet sektörü kurulmuştu. (Üretimin gelişmesi için Birlik) adını taşıyan bu sektöre bağlı dokuzyüzüç işyeri vardı. Pinochet, tüm bunları birkaç aileye devretti ve ulusallaştırılmış bankaların hisselerini de onlara sattı. Öyle ki, ülkedeki tüm şirketlerin hisselerinin %65'i, ülke nüfusunun %2'sinin elinde bulunuyor. Ayrıca bu "oligarklar". arasında bulunan Xavier Vial (Şili Bankası, İpotek Bankası), Ferrando Larrain ve Manuel Cruzat(Santiagı Bankası, petrol kuyuları ve deterjan fabrikaları) Eliodoro Mate ve Alessandri (Kimya ve ilaç sanayi) aynı zamanda resmi görevler de yürütüyorlar. Örneğin, Agustin Edwards adındaki sanayici, aynı zamanda Cunta'nın resmi gazetesi olan El Mercurio gazetesini yönetiyor.

1978 yılında Cunta 7 kuruluşu feshetti, dağıttı ve yöneticilerini tutukladı: İnşaat Sendikaları Federasyonu (Ranquil). Ranquil, ülke içinde hala büyük bir etkinliğe sahip. Yasaklanmasına rağmen, bazan bir kaç saat için lokallerinden birini açıyor. Politik birkaç konuşma yapılıyor ve polis gelmeden toplantıya katılanlar dağılıyor. Ranquil'in bildirdiğine göre, toprak reformu yapılamaması nedeniyle, küçük üreticiler yok oluyar ve büyük toprak sahipleri Allende'den önceki dönemde sahip oldukları toprakları bunlardan ucuza satın alıyorlar.

Köylülerin sefaletiyle de ilgilenen Vicaria, onları bazı yasa dışı örgütler kurmaya teşvik ediyor. Ayrıca kendi kurduğu yarı-yasal örgütlerde yoksul köylülere ekonomik yardım yapmaya ve onlara tarım tekniği hakkında bilgi vermeye çalışıyor.

Sağlık sorunu da çok önemli, Şili doktorlarının çoğunluğu "Allende'ci oldukları için hastanelerde çalışamıyorlar. Vicaria, kurduğu "Halk Sağlığı" seyyar hastanelerinde bu "Şüphe altındaki" doktorları çalıştırıyor.

Bir diktatörlüğün hüküm sürdüğü bir ülkede Kilisenin bu tür faaliyetleri politik bir nitelik taşımaktadır. Pinochet darbesi sırasında saklanan muhaliflere papazların yardım ettiği, onları kiliselerde sakladığı ve hatta kiliselerde Unitad Popular (Halk Birliği) ve MİR üyelerinin bile gizli toplantılar yapabildikleri biliniyor.

Vicaria bu konuda şöyle diyor:

"Yaptıklarımıza isterseniz politika deyin: görevimiz, işçi ve köylülerin özgür insanlar olabilmeleri için örgütlenmelerine ve dayanışmalarına yardım etmektir"

İşte hapishane haline bürünmüş olan bir ülkede, insanlar yaşayabilmek için her türlü yolu deniyorlar: Kiliseyi bile....

Şili'de bir devrimci fişlenirken

Şili'de bir devrimcinin cenaze

politika ciddi bir iştir

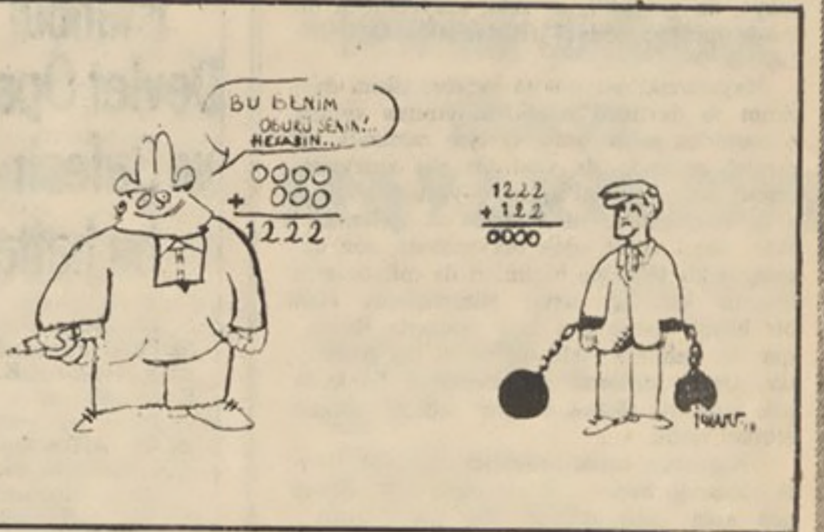
Büyük elbise, küçük adamlar...

Biliyorsunuz, bir tarihte Cumhurbaşkanımız kontenjan grubu senatörlerini çağırmış ve "Türkiye tarihinin en büyük bunalımı" için çare sormuştu onlardan. Sonra açıklanmıştı, bir kontenjan senatörü Fransa tipi bir anayasa önermişti. Sayın Cumhurbaşkanımıza.. Bunalım böyle atlatılırdı... Şimdi bir haber Cumhurbaşkanımıza ve ona akıl veren senatörümüze: Şimdi Fransa'da bütçeyi meclisten geçirememiş Fransız Hükümeti ne olacağının da kitapta yerini bulamamış. Biz yabancı basının yalancısıyız. Economist Dergisi örneğin. Fransız anayasası ile alay eden bir yazı yazmış.

Acaba okudular mı?

Yine Economist Dergisine göre hastalığın kökeni De Gaulle adına ve boyuna bosuna biçilip dikilmiş elbisenin artık ondan daha küçük adamlara uymadığı... Toprağı bol olsun De Gaulle gibi boylu boslu adamı bulmanın zorluğu ortada... Acaba bize Fransız tipi Anayasayı salık veren senatör bu elbiseyi hangi siyasimize göre biçip dikmek istiyordu?

Ortalıkta öyle boylu boslu devlet başkanı adayı da pek yok. Ne yapsak? Acaba rahmetli Faruk Gürler Paşa gibi bir siyasetçi çıksa diye dua mı etsek?

Atın, atın eski okullarınızı atın ...

Cumartesi günü gazetelere baktığımızda müthiş bir haberle karşılaştık. O ne? Milli Eğitim Bakanımız Cemal Fersoy "Lise mezunlarını kurtarmak için yeni okullar açılacak..." demiş. Şaşmamak elde değil. Bir süredir, "Şu mektepler olmasa, Maarifi ne güzel idare ederdim" diyen Haşim Paşa gibi, okulları kapatan, öğretmenleri açığa, öğrencileri içeri aldıran Milli Eğitim Bakanımız, bu sefer, hem de, lise mezunlarını kurtarmak için, yeni okullar açmaya karar vermiş, Haber şöyle devam ediyor:

"Öğrencilerin yaşadığı bölgelerin sanayi durumuna göre açılacak 'sanayi okulları'nı bitiren öğrencilerin daha sonra Yüksek Endüstri Meslek Okullarına devam etmek isteyeceklerini ifade eden Milli Eğitim Bakanı Fersoy, ilk etapta 54 olan Eğitim Enstitüsü sayısının 15'e indirilip bu okulların binalarından faydalanacaklarını belirtti"

Bir noktaya hemen dikkatinizi çekmek isteriz, burada sayın Bakanımız eğitim anlayışına bir katkıda bulunuyor. Çünkü eskiden genel olarak, dünyada ve ülkemizde yeni okullar açmak için, hani nasıl derler, yeni yeni okullar açılırdı. Ancak Bakanımız son demeci ile bu eski ve köhnemiş anlayışın ne kadar yalnız olduğunu kanıtladı. Artık bizimle birlikte bütün dünya da biliyor ki, yeni okullar açmanın en etkili yolu eskilerini kapatmaktır. Bizler Bakanımızı bu tarihi buluşu için kutlarken kendisine bir soru yöneltmek istiyoruz.

"Lise mezunlarını kurtarmak için bu okulları açıyorsunuz, peki ama bu okullardan mezun olacak işsizleri kim kurtaracak, onu da açıklayabilir misiniz?

COPYRiGHT M.Ö

Ünlü ilim adamı, bir zamanların hızlı militanı(!) ve meşhur döneklerden Özyörük beyefendi bir yazısına şöyle başlamış:

"Sovyetlerin Afganistan'ı işgalinden sonraki hedefinin Hint Okyanusu kıyıları olabileceği konusundaki yazımı yazdıktan sonra, bu tahminin Batı'da da ileri sürüldüğünü okudum."

Ünlü refikimizin yazılarının sınırlarımızdan taşıp, Viyana kapılarını bile geçerek Batı'ya ulaşması gerçekten çok önemli bir olaydır.

Yalnız, meşhur muharririmize haddimiz olmadığı halde naçizane bir tavsiyemiz olacak...

En azından yazılarının altına "Her hakkı mahfuzdur, Copyright MÖ" ibaresini eklerse, hem kendisi hem de "ülkemizin tanıtılması" açısından daha faydalı olur herh l...

TÜRK'çesi

Aceleye gelmiş

Günlerdir bir mektup lafıdır gidiyor. Üstünde adres mi yokmuş neymiş. Aklıma bir Nasreddin Hoca fıkrası geldi: ..Mahallede bir düğün olur, ama her nedense hocayı çağırmazlar. Hoca bu, helvayı pilavı kaçırır mı hiç. Düşünür, taşınır sonunda haberci gibi düğün evine gitmeyi uygun bulur. Bir zarfa bir kağıt koyup yapıştırır, varır düğün evine ve tutuşturur düğün sahibinin eline. Haberci rolündeki, Hocayı sofraya buyur ederler. Hoca hemen yumulur. Bu arada düğün sahibi elindeki zarfa bakar ki üstünde adres falan yok. "Bu nasıl iş" der. üstünde yazı yok" Hoca fütursuz yapıştırır cevabı: "Kusura bakmayın aceleye geldi, onun içinde de yazı yoktur" Hoca işte, her fıkrası ille bu güne uyacak değil ya!

Şavku G. TÜRK

Devrimin günlüğünü yazan şair MAYAKOVSKİ

METİN GÜVEN

V. Mayakovski 1893 doğumlu. 1905 Devrimi sırasında sadece oniki yaşında olmasına rağmen Gürcistan halk ayaklanması nedeniyle yürütülen bildiri dağıtma işine yoğun bir şekilde katıldı. 1908 yılında Sosyal Demokrat (Bolşevik) partiye girdi ve o yıl tutuklanıp bir süre zindanda kaldı. İkinci defa tutuklandığında onaltı yaşındadır ve onbir ay hücre hapsi yemiştir.

Pasternak'ın tanımıyla "yakışıklı, sesi diyakos gibi bas, sıkıntılı, boksör elli ve zehir gibi zeki" bir genç olan Mayakovski, hücrede geçen onbir ay içinde şiire, özellikle sembolik şiire yönelir. Cezaevinden çıktıktan bir süre sonra resim, mimarlık ve heykeltraşlıkla ilgili dersler alan ozan, 1912 yılında kubofütürist yazarlar topluluğuna katılır, 1914 yılında da fütürist arkadaşlarıyla birlikte Rusya gezisine çıkar.

O yılların Mayakovski'sini Pasternak şöyle anlatıyor:

"İnsan onu görür görmez derdi ki, bu adam yakışıklı, çok yetenekli... Evet ama anlatmaz bu kadarı. Onun belli başlı özelliği, sinirlerinin doğuştan demir gibi sağlam oluşu idi. Soyluluğun mirasıydı bu bir çeşit. Öyle bir sorumluluk duygusu ki, onu başka türlü olmaya, az yakışıklı, az zeki, az yetenekli olmaya bırakmıyordu." (Pasternak - O GÜNLER S. 65)

Mayakovski'nin önemi sadece, şiirini devrimin ve devrimci hareketin emrine vermiş olmasından gelmiyordu. O aynı zamanda, biçimsel anlamda da yeni bir şiir anlayışını temsil ediyordu. Puşkin, Tyufşef, Nekrasov, Lermantov ve Koltzof'un geleneksel Rus şiirini altüst eden Mayakovski, son derece farklı söyleyiş biçimleri ile milyonlarca insanın katıldığı uzun yürüyüşlerde atan bir büyük nabız gibi kısa zamanda Rusya'nın her yanında etkili olmuş ve ilgi görmüştür. Onun şiirlerini değerlendiren Lenin'de bile yukarıda sözünü ettiğim "altüst" oluşun etkileri vardır.

"Bağırıyor, tuhaf kelimeler türetiyor. Böyle olmamalı bence... Böyle olmamalı... Sonra pek kolay anlaşılmıyor. Her şey dağınık... Güç okunuyor yazdıkları... Yetenekli olduğunu söylüyorsunuz... Hem de çok yetenekli..." (Lenin — Sanat ve Edebiyat S' 275)

Oysa Mayakovski 1917'de yazdığı bir yazıda şöyle der:

"Bugün dünyanın temellerini yeniden tartışıyoruz. Dünyayı ceketimizin son düğmesine kadar yeniden kuruyoruz..." (Sovyet Edebiyatı - S. 214)

İşte... V. Mayakovski, "ceketlerin son düğmesine kadar" yeniden kurulan bir dünyanın şairidir. Bunun içindir ki, onun her dizesi büyük bir yangını başlatan bir kıvılcım gibidir...

Örneğin "Vladimir İlyiç" başlıklı şiirinde Lenin'i şöyle anlatır:

(Devamı 7. Sayfada)

HALK BİLİMİ

VASIF AKSOY

Halk bilim nedir? Halk bilim, bir ülke ya da belirli bir bölge halkına ilişkin maddi ve düşünsel alandaki kültürel ürünleri konu edinen, bunları bilimsel yöntem ve kendine özgü teknikleriyle derleyen, sınıflandıran, çözümleyen, yorumlayan ve son aşamada da bir birleşime vardırmayı amaçlayan bir disiplindir.

Bu tanımdan, halkbilimin konusu yönünden sadece ulusal olduğu anlaşılmalıdır. Ulusal olduğu gibi, evrenseldirde halkbilim; gereğinde başka ülkelerin folklorik (halkbilimsel) verileriyle koşutluklar kurar, karşılaştırmalar yapar, bunların kökenine inmeye çalışır, böylece ulusallıktan evrenselliğe geçerek insanlığın ortak kültür hazinesine katkıda bulunmaya çalışır.

Bu arada, bir konuya bir yanlışlığa değinmekte yarar var. Halkbilim ile ilgili bazı kitaplarda bu dalın yönteminin "Doğa Tarihi Yöntemi" olduğu, ya da "kendine özgü yöntemi" olduğundan söz ediliyor. Bu görüşe katılmak olası değil. Her bilimin kendine özgü yöntemi olamaz, kendine özgülük yöntemde değil, tekniktedir. Örneğin "diyalektik yöntemi" benimseyen araştırıcılar, değişik disiplindeki çalışmalarında bu "yöntemi" uygularlar. Yöntem başlı başına bir çalışma konusu olabilecek genişlikte olduğundan, şimdilik bu kadarla değinmeyi yeterli buluyorum.

Halkbilim, budunbilim (enoloji), tarihbilim, toplumbilim, kazıbilim, bitkibilim, hayvanbilim, insanbilim, tıp, hukuk, edebiyat, din, dilbilim vb. bilimlerle yakından ilintilidir, bunlarla karşılıklı alışveriş durumundadır.

Halkbilim (folklor), birçok ülkede olduğu gibi, bizde de çoğu zaman yanlış anlaşılmıştır. Yerel halk oyunları, türküler ve bunlar ile ilgili gösteriler sanılmıştır sadece. Böylece dar ve bilim dışı bir "yoz folklorculuk" anlayışı egemen olmuş, çalışmalar halk dansları ve türkülerle sınırlı kalmıştır çoğu kez. Son yıllarda ülkemizde sevindirici bazı girişimler görülmekte, halkbilimin gerçek anlamını tanıtmaya dönük çalışmalar yanında, betimsel sınırı aşan kuramsal nitelikli çalışmalara rastlanmaktadır. Bu dalın "halkbilgisi" sınırından aşılarak "halkbilim" niteliğine kavuşturulmasına yönelik çalışmalara ve verilen emek ürünlerine genellikle akademik az sayıdaki çevrede rastlanmaktadır.

Bu alanda, diğer araştırıcılara, özellikle MFAD'ne vb. kuruluşlara önemli görevler düşmektedir. Bu arada, bir yanlış eğilime, halkbilim alanına giren maddi kültür ürünlerini "etnografya" ismi altında, ayrı olarak inceleyen bazı çalışmalara rastlıyoruz. Kültür ürünlerini birbirinden ayrı olarak incelenmesi doğru bir tutum değildir. Bilim dilinde "etnografya" bir halkın bir grubun yaşama biçimiyle bu biçimin içeriğini oluşturan maddi ve düşünsel öğeleri betimleyerek ortaya koymaktır.

Son olarak, halkbilimin kapsamına giren konulara ana başlıklarıyla değinelim. Bunlar: 1. Köy-kasaba-kent yaşamı, 2. Barınak-konut, 3. Yerleşim, 4. Aydınlanma-ısınma, 5. Taşımacılık, 6. Ekonomi türleri, 7. Halk ekonomisi, 8. Beslenme-mutfak-kiler, 9. Ölçme-tartma, 10. Halk sanat ve zenaatları, 11. Giyim-kuşam-süs, 12. Halkbilgisi, 13. Halk inançları,-14. Geçiş dönemleri, 15. Bayramlar-karşılamalar-uğurlamalar, 16. Kalıp hareketler, 17. Dernekler, kuruluşlar, 18. Dinsel-büyüsel inanç ve işlemler, 19. Halk edebiyat, 20. Halk tiyatrosu, 21. Halk dansları, 22. Halk müziği ve araçları, 23. Çocuk oyunları ve oyuncaklar, 24. Halk sporu, 25. İsimler, (Bu liste ile ilgili ayrıntılı bilgi için, Sayın S.V. Örneğin. "Türk Halk Bilimi" isimli özgün yapıtına bakılabilir).

Yukarıda sıraladığımız ana konular, genel halkbilim eğitiminden geçmiş, araştırıcılarımızın ilgisini beklemektedir. Bir ana konuda ve onu çevreleyen yan alanlarda edinilecek yoğun, ayrıntılı bilgi, deneyim ve yapılacak araştırmalar sonucu ortaya çıkacak nice özgür yapıt, ulusal kültürümüze zengin katkılar yapacaktır.

İstanbul Devlet Opera ve Balesinde bu hafta

15 Salı 19.00 SETRAK Piyano Resitali Konser A.K.M. Konser Salonu

16 Çarşamba 20.00 AİDA Opera A.K.M. Büyük Salon

17 Perşembe 19.00 THOMAS HLAWATSCH Konser A.K.M. Büyük Salon

17 Perşembe 20.00 CAVALLERİA RUSTICANA KADININ FENDİ KADIYI YENDİ Opera A.K.M. Büyük Salon

19 Cumartesi 14.30 AİDA Opera A.K.M. Büyük Salon

20 Pazar 14.30 FETHİ KOPUZ Koemal Resitali Piyanoda' Süha İREN Konser Zeynep Kâmil K.S.

Şahin Kaygun'un fotoğraf sergisi ilgiyle izleniyor

FERDA VOLKAN

Fotoğraf sanatçısı Şahin Kaygun'un, Galata Sanat Galerisindeki onuncu kişisel fotoğraf sergisi ilgiyle izleniyor.

1976'dan sonra çektiği resimlerinin yer aldığı sergiyi, Kaygun üç bölümde düzenlemiş. Daha önceki sergilerinden farklı olarak üç bölümün bir arada verilişini "fotoğraf tavrımı açıkça ortaya koymak için" şeklinde açıklıyor sanatçı.

"Kışlada Hüzün" adını taşıyan ilk bölümde asker fotoğrafları yer alıyor. Asker ocağını yeterince belirleyen, boşlukları vurgulayan fotoğraflar bunlar.

İkinci bölüm "Anılar". Bu bölümde sanatçı düzenlemelere, ışığın değerlendirilmesine, stüdyo çalışmalarına, etüdlere, nüler ve doğa çalışmalarına yer vermiş.

Son bölüm ise, "Bir Anadolu Türküsü" ismini alan Anadolu fotoğraflarından oluşuyor. Anadolu gerçekleri açıklıkla gözler önüne serilebiliyor. Bu bir dizi fotoğrafla.

Fotoğrafı "çok çağdaş bir dil, bir görüntü sanatı" diye tanımlıyor sanatçı. — Yaptığımız söyleşiyle öğreniyoruz.— Fotoğraf sanatında ise anlatımın çok önemli olduğunu ve sanatın mekanik bir olay olmadığını da sözlerine ekliyor.

1951 yılında Adana'da doğan, 1965 yılında resim çalışmalarına başlayarak, 1967'de ilk ödülünü kazanan, bir yıl sonra ilk sergisini açan ve 1969 yılında ilk kitabı yayınlanan Kaygun, bu son sergisinde fantastik, grafik ve sembolik gerçekçiliği veriyor.

Okurken yazmak

BELGESEL SİNEMANIN YERİ

KUTAY DERİN KUĞAY

Belgesel sinema, yani konu olarak gerçekten yaşanmış ve yaşanan olayları içeren, bunları filmin tüm içeriği olarak kullanan sinema, adeta sanatın ve hatta "Sinema"nın dışında görülmeye kadar varmıştır. Sanat denince akla oyuncusuyla, dramıyla (ve melodramıyla!) masalıyla, uydurulmuş, idealize edilmiş hikâye ve kahramanıyla, özel efekleriyle (işik, ses, renk, mekân, kurgu, gibi) inandırmaya ve canlandırmaya çalıştığı görüntüler dizisiyle bir tür, belli bir tür sanat sineması gelmektedir. Bu sinemanın aslı ve profesyonel örneği olarak halka kabul ettirilmiştir.. Halbuki, bilimsel incelemeyle kolayca görülür ki belgesel sinemanın sanatsal hiç bir eksiği yoktur. Lumiere kardeşlerden bu yana bunun binlerce örneği açıkca sergilenmiştir..

Nasıl olupta durumun bu şekilde halkımıza kabullendirildiği ayrı bir yazı konusu olur.. Kısaca, hayalci, icat edilmiş, düzmece sinemanın asıl ve gerçek sinema olduğu başlıca ABD Hollywood sinemasının ve onun göbeğinden bağlı olduğu ABDtekelci kapitalist sermayenin çizdiği, kesin olarak yıldız(Star) sinemasının kurulup desteklenmesine, geliştirilmesi siyasetine bağlıdır.. Örneğin merkezleri New York'ta bulunan 3-5 dev banka (Hannover Trust, Chase Manhattan, First Cty Bank, Bank of Amirica gibi) Hollywood tipi ABD sinema üretimini kontrolları altında bulundurur ve hangi filme yatırım yapılıp yapılmayacağına karar verirler. Başka etkenlerde mevcuttur.

Belgesel sinema kuru, eğlencesiz, güldürüsüz katı, yüzeysel ve genel olarak anlatıma (narrasyon) dayanan, uzun dakikalar süren sıkıcı mülakatlarla dolu tatsız tuzsuz bir nevi gazetecilik kolu olarak gösterilmiştir.. Geçmişte bazı belgesel filimlerin bu tür yanlışları bazen şartların zorlaması, bazende tecrübe ve teoriden yoksun olmaları nedeniyle, istemleri dürüst dahi olsa bazı filimciler tarafından yapılmıştır. Bu tür kısır belgesel sinemaya televizyonda rastlamak zor değildir.

Aynı zamanda yaşanmakta olan bir siyasi olayı bütün çarpıcı gerçekleriyle gözler önüne seren, ekrana getiren bir haber-belgeseli halkın bütün dikkatini üzerine çekebiliyor. Fakat bu film sadece bir haber olarak görülür, hepsi o kadar. Ve belgesel filmde işte böyle bir haber sineması olarak tanınır ve kalır.

Velakin, belgesel sinemanın sınırları yıllardır bunun çok ötesine taşmış ve gerçekten çok renkli, zengin, "eğlendirici", ilginç, dikkati çeken, cazip ve aynı zamanda eğitici, açıklayıcı, sergileyici, ve hatta konuşmayla anlatımı olmayan örneklerini vermiştir. * Eğlendirici sinemayı burjuvaziye maletmek ve eşleştirmek kolayca düşülen bir yanlışlıktır. İşçi de, köylü de, öğrenci de eğlenir ve eğlenceye ihtiyacı vardır. Burjuvazinin eğlencesi dünyayı unutturucu, kandırıcı, saptırıcı, gerçeklerden uzaklaştırıcı, sansasyonal ve çoğunlukla yerleşmiş düzen statüsünü (sermaye ve kâr) korumaya yöneliktir. Emekçinin eğlencesi ise bunun tersine gerçeklerden uzak olamaz, yoksa devamlı olarak emeğini satmakta olan insanın mantığına ters düşer. Emekçinin çıkarı, yaşamını, üretimini, geleceğini bilmekte, yani yaşam şartlarının içindedir, değerleri, kaygıları emekten yanadır. Eğlencesi de bunu içerir, bunu yansıtır, bunu işler

Rastlantı mıdır acaba diye şöyle bir göz gezdirecek olursak kolayca görebiliriz ki dünya sineması içinde kültürel üretimi bizim durumumuza benzeyen ülkelerin hemen hemen hepsinde ABD emperyalizmi kültür politikasını sürdürmektedir. Oysa bunun karşıtı, devrimlerini gerçekleştirmiş, toplumlarına ekonomik düzen ve sosyal bilinç getirmiş ülkelerde ise durum çok farklıdır. Bu tür ülkelerde eğitime dönük, aynı zamanda zengin kültür ve halk eğlencesi olarak belgesel film yapım ve üretiminin sayısal olarak büyük ve halkın benimseyip sevdiğini kanıtlayabiliriz.

Niteliğinde yapısal olarak hiçbir eksiği olmayan, somut milli ve yerel halk kültürünü, tarihini, sosyal gelişimleri, yaşamı içeren belgesel film türünün desteklenmesi, yapılması ve gösterilmesi Türkiye halkı için hem gerekli hem de geçerlidir.

* Akla gelen ilk örnek büyük yaratıcı Joris Ivens'in 45 yıllık sinema üretimidir.

Ordu Belediyesi Karadeniz Tiyatrosu perdelerini "Kendini Yazan Şarkı" ile açtı

Ordu Belediyesi Karadeniz Tiyatrosu, 1979 - 1980 tiyatro dönemini Adalet Ağaoğlu'nun Kendini Yazan Şarkı oyunu ile perdelerini açtı. Onikinci yılına giren Ordu Belediyesi Karadeniz Tiyatrosu bilindiği gibi, Karadeniz kıyı şeridinin bir gereksinmesine cevap veren yarı profesyonel bir topluluk.

Sahnelenen yapıtlar Ordu'da gösterildikten sonra topluluk hemen Rize'den Samsun'a kadar turnelere çıkıyor. Bu yörenin tüm il ve ilçelerinde sürdürülen bu turne, zaman zaman İstanbul, Ankara'ya da taşınıyor. Örneğin önceki yıl topluluk, İstanbul'da Bayrampaşa Belediyesi'nin konuğu olarak gelmiş ve bir hafta süreyle burada oyunlarını sergilemişti. Geçen yıl da Devlet Tiyatrosu'nun çağrısı üstüne Ankara'ya gelen topluluk, Altındağ Tiyatrosu'nda bir hafta süre ile perde açmıştı.

Tiyatronun yönetmeni Aydın Üstüntaş, bu yıl perdelerini açarken bazı tedirginliklerini de vurguluyor. Aslında faşizm her yerde olduğu gibi Ordu'da da kıpırdamaya başlamıştı. Tiyatro bu kıpırdanışın hedefiydi. Seyirci rahatsızdı. Tiyatro yönetmenleri rahatsızdı. Diken üstünde sürüyordu oyunlar. Ama sürüyordu. Üstüntaş bu rahatsızlık bizi engellemek, ilerici demokrat güçleri yıldırmak istiyorlarsa da bunu yapamayacaklar. Tedirginliklerimiz var ama bu tedirginlikler bizi daha amaçlı, daha dinamik bir yörüngeye oturtuyor. Bundan da memnunuz. Bir de tiyatro gerçek seyircisi ile bütünleşiyor" diyor.

Ordu Belediyesi Karadeniz Tiyatrosu, 1979-1980 yılında İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu'nun çağrısı üstüne İstanbul'a bir turne yapmayı da programına almış.

İstanbul Teknik Üniversitesi Tiyatro Kolu sanat etkinliklerini sürdürüyor

İstanbul Teknik Üniversitesi, Amatör Tiyatro Kolu çalışanları etkinliklerini sürdürüyor.

Tiyatro Kolu çalışanları; etkinliklerini, Bertold Brecht'in "Kural - Kuraldışı" ve "Ekmek" adlı yapıtları üzerindeki çalışmaları ile sürdürüyorlar.

İTÜ Tiyatro Kolu, tüm uğraşlarına rağmen Üniversite içerisinde oyunlarını sergileyebilecekleri salonun bulunmaması, çalışmaların tanıtılmasını engelleyecek sorunların doğmasına yol açtığını bildirdiler.

Türkiye'de yayınlanan çocuk ve gençlik kitaplarının tüm dünyaya tanıtılmasının sağlanması amacıyla "İBBY" Türkiye seksiyonu oluşturuluyor

Uluslararası Gençlik Kitapları Kurulu "İBBY"nin, Türkiye seksiyonunun oluşturulacağı ve bu yolla ülkede yayınlanan tüm gençlik ve çocuk kitaplarının, dünyaya tanıtılmasının sağlanacağı bildirildi.

Merkezi İsviçre'de bulunan, kırkyedi ülkenin üye olduğu "İBBY"nin Türkiye seksiyonu, Türk Kütüphaneciler Derneği'nin kurula üye olması ile gerçekleştirilecek.

Bu konuyla ilgili çalışmaları sürdüren Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi açıklamasında şöyle dedi:

"Dünyanın her tarafından, gençlik için iyi kitaplar, sorunu ile ilgilenen kuruluşları bir araya getirmek, Türk kitaplarının yayınlanmasını ve onlardan yararlanılmasını gerçekleştirmek ve çocuk, gençlik kitapları aracılığıyla uluslararası anlayışı geliştirmek ilkesini benimseyen Uluslararası Gençlik Kitapları Kurulu, dünyanın çeşitli ülkelerinde kendisine bağlı ulusal seksiyonlar ile çalışmalarını sürdürmektedir.

Ulusal seksiyonlar ise, kendi ülkelerindeki gençlik kitapları ile çocuk - gençlik eğitimi ve yetiştirilmesi konusunda uğraş veren kuruluşlarla işbirliği kurar, diğer ülke seksiyonları ile karşılıklı diyalog kurma zeminini hazırlar."

İstanbul'da kar kalınlığı 10 santimetreyi buldu

HABER MERKEZİ

İstanbul'da önceki gün başlayan yoğun kar yağışı yaşamı büyük ölçüde etkiledi. Yeşilköy Hava Limanı'nda önceki gece 21.30'dan bu yana iç ve dış hat seferleri yapılamazken, kara ulaşımı da aksadı.

Önceki gün başlayan karç yağışı aralıksız 12 saat kadar sürerken, İstanbul'da kar kalınlığı 10 santimetreyi buldu. Yolların kısa sürede karla kaplanması sonucu birçok araç yollarda kalırken, çalışma saati başlangıcı ve bitişinde duraklarda araç bekleyenlerin sayısı oldukça fazlalaştı. Yolların kaygan olması nedeniyle birçok aracın da kaza yaptığı bildirildi.

UÇAK SEFERLERİ YAPILAMADI.

Öte yandan Yeşilköy Hava Limanı'nda pistin karla kaplı oluşu nedeniyle uçak seferlerinin önceki gece saat 21.30'dan itibaren yapılamadığı bildirildi. Yetkililer, pistin temizlenmesinden sonra uçak seferlerinin gecikmeli olarak yapılabileceğini söylediler.

Tekel

(Baştarafı 1.Sayfada)

Bu olayların üzerine kendileriyle görüştüğümüz Cevizli'deki Tekel Fabrikaları işçileri, polis ve jandarmaların baskılarını protesto etmek amacıyla direnişlerini fabrikaya girmeden sürdüreceklerini, direnişlerine neden olan istemlerinin başına bundan sonra işten çıkarılan arkadaşlarının işe alınması maddesini koyduklarını belirttiler. İşçiler bütün baskılara karşın direnişlerini sonuna dek sürdüreceklerini bildirdiler. İşçilerden biri şöyle konuştu:

"İyice anlaşılıyor ki işyerinin tavrı kesinlikle bizim basit haklarımızı vermemek yönündedir. Son olarak da direnişe katılan arkadaşlarımızı işten çıkartmak yolunu seçtiler. Ellerinde işten çıkartılacak bir çok arkadaşın listesi olduğunu duyduk. Bu arada polis ve jandarmalar bize zorla iş başı yaptırmak istiyorlar. Bütün bunlar bizi yıldırmayacak."

Cevizli'deki Fabrikalarda işçiler fabrikaya girmezken, Cibali Tütün Fabrikası'nda da işçiler direnişlerini sürdürüyorlar. Cibali'deki fabrikada direnişlerini sürdüren işçiler makinelerin başında oturarak çalışmıyorlar. Bu arada güvenlik güçlerinin işçilere makineleri açtırarak çalıştırmak istedikleri ancak işçilerin kesinlikle istekleri yerine getirilmeden çalışmayacaklarını ifade ettikleri öğrenildi.

Sovyetler

(Baştarafı 1.Sayfada)

Norveç, Portekiz, Jamaika, Nijer, Tunus Filipinler ve Zambiya desteklediler.

Öte yandan İran'da yayınlanan "Bamdad" gazetesi İran Dışişleri Bakanı Sadık Kurtbzade'nin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'a yolladığı bir mesajı yayınladı. Mesajın doğruluğu henüz İran hükümeti tarafından onaylanmadı. Bandad Gazetesine göre, mesajda Kutbzade, rehineler konusuna hiç değinmeyerek, bir B.M. uluslararası komisyonunun kurulması gerektiğini ancak bu komisyonun tek başına hiçbir şey yapamayacağını belirtti. Kutbzade, ayrıca, Şah ile servetinin iadesini yasal şekle sokmak istediklerini vurgulayarak, ülkesinin isteklerini kabul etmeyecek bir Güvenlik Konseyi tasarısını ciddiye almayacağını söyledi.

Afgnıstan Devlet Başkanı, Ayetullah Humeyni'ye yolladığı mesajda ABD'ye karşı iki ülkenin birleşmesini önerdi. İki ülkenin karşısındaki düşmanların Pakistan ve Mısır gericiliği ve Amerikan emperyalizmi olduğnu belirten Babrak Karmal, Afganistan'ın hiçbir zaman İran'a karşı bir saldırı üssü olarak kullanılmasına izin verilmeyeceğini söyledi ve "İranlı dostlarımızın da bu konuda bize güvence vermelerini bekleriz" dedi.

Öte yandan ABD Devlet Başkanı Jimmy Carter Amerikan ulusuna yaptığı bir açıklamada, kendi uyguladığı politikayı destelemelerini İran ve Afgan bunalımlarından ötürü ümitsizliğe kapılmamalarını istedi.

Carter ayrıca, ülkesinin tedhişçiliğe ve suçsuz bir topluma karşı askeri saldırıya girişmesine "etkili bir biçimde" karşı koymasının gerekli olduğunu belirtti.

İngiltere'de

(Baştarafı 1.Sayfada)

Öte yandan çelik sanayiindeki grevden etkilenen Galler'deki maden işçilerinin de önümüzdeki hafta greve gidebileceği bildirildi. Bu arada hükümetin kamu personeli sayısında azaltma yapmaya yönelik hazırlıkları karşısında direnen kamu görevlileri sendikalarının da grev kararı alması halinde Thatcher hükümetinin, iktidara geldiği günden bu yana en ciddi bunalımla karşılaşacağı belirtildi.

Hatay'da

(Baştarafı 1 Sayfada)

ça himaye etmektedirler."

Saldırıların AP'lilere de yönelik olduğunu vurgulayan Nedim Altunay AP'li Mühendis Rafi Ersözlü'nün evinin sırf alevi olduğu için iki kez tahrip edildiğini ifade etti.

Altunay sözlerini şöyle sürdürdü.

"Çarşı içinde birçok CHP'linin dükkanları son günlerde üstüste üç kez tahrip edildi. CHP Delegesi İlmettin Boz, CHP'li Belediye Başkan Yardımcısı ve Belediye Meclisi Üyesi Edip Edipoğlu CHP'li İsmet Sahillioğlu bunlardan sadece bir kaçıdır.

Hatay'da olaylar şu anda güncelliğini koruyor. Yönetim taraf tuttukça, sağı korudukça ve solun üzerine böyle gidildikçe, keyfi atamalar kıyımlar,açığa almalar devam ettikçe olaylar durmaz. Antakya'nın yansız objektif, yasalara saygılı kararlı ve halktan yana yöneticilere ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaç çok büyüktür.

Baskı

(Baştarafı 1.Sayfada)

Söz konusu bölümde, gösteri ve toplu yürüyüş yapılabilmesi için o il veya ilçenin mülki amirinden 72 saat önce izin alınması gerektiği belirtiliyor. Ancak en büyük mülki amir gösteri yürüyüşü ve toplantıyı herhangi bir gerekçe göstererek o gün erteleyebilecek.

Baskı yasaları içinde yer alan toplantı ve gösteri yürüyüşleri bölümünün Meclisten geçmesi halinde il ve ilçe yöneticilerine geniş olanaklar tanınacak. Vali ve kaymakamlar bölgelerinde çıkması muhtemel herhangi bir olayı önleyemeyeceklerini anladıkları anda o il ve ilçedeki ordu birliklerinden yardım isteyecekler, birlikler Vali ve kaymakamların kesin denetiminde olacaklar.

MSP DANIŞMA KURULUNU TOPLANTIYA ÇAĞIRDI

Öte yandan MSP bir süre önce Meclislere sunduğu ve Dış politika konusunda geniş boyutlu genel görüşme açılmasını istediği önergesinin yarın özel gündem yapılarak görüşülmesi amacıyla Millet Meclisi Danışma Kurulunu toplantıya çağırdı.

Danışma kurulunun toplanarak MSP'nin isteğini kabul etmesi halinde Millet Meclisi Orta Doğu ve yakın ülkelerde meydana gelen son siyasal gelişmelerle ABD ile imzalanan yeni SİA Anlaşması'nı görüşecek. Genel görüşme isteminde ayrıca Türkiye'nin yakın komşuları bu arada Yunanistanla olan Ege ve Kıbrıs sorunu da yer alıyor.

İSO Başkanı enerji sorunundan sözederken elektrikler kesildi

HABER MERKEZİ

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Şaban Çavuşoğlu, KİT'lerin kooperatiflere mal vermesinin özel sektörü malsız bıraktığını bildirerek fiyatlara müdahale edilmemesini istedi. MSP Milletvekili Korkut Özal, toplu sözleşme düzeninin işçilere sağladığı olanakların topluma yeni maliyetler yüklediğini öne sürerken, Çavuşoğlu enerji sorunundan sözederken elektrikler kesildi

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mezunları Derneğince düzenlenen ve beş gün sürecek olan "Sanayileşme Sorunları ve Azgelişmiş Ülkeler" konulu 6. İktisatçılar Haftası" Sheraton Otelinde başladı. İktisat Fakültesi Mezunlar Cemiyeti Başkanı Şeref Özgencil 6. İktisatçılar Haftası'nın düzenlenme amacını Demokrat muhabirine şöyle açıkladı:

"Yıllardır devam eden yanlış sanayileşme politikalarının yanısıra son yıllarda meydana gelen enerji darboğazı ve genellikle uzun süre devam eden kısa vadeli kredi kullanımları ile Türk sanayisi önemli bir darboğaza sürüklenmiştir. Gelir dağılımının gittikçe bozulduğu ,çalışanların milli gelire katkılarıyla , milli gelirden aldıkları payın giderek azaldığı, genellikle tüketim malı üreten sanayilerin önemini koruduğu, fuel-oil'e dayalı sanayileşme ve buna paralel olarak yanlış şehirleşme politikalarının sürdüğü ekonomide dünün ve halen bugünün devam eden yanlışlarının yarın da devam etmemesi için ne gibi politikaların gerektiğini tartışmak ve bir tartışma ortamının da oluşmasını sağlamak amacındayız."

Ayrıca 6. İktisatçılar Haftası'nın açış konuşmasını da yapan Özgencil, "Ülkemizde bir kaç yıldır süre gelen ve içinde yaşadığımız dönemde doruğuna ulaşmakta olan, ağır ekonomik bunalımın uygulanan sanayileşme politikasından bağımsız olmadığı açıktır. Dünyadaki karşılıklı ekonomik bağımlılık olgusunu gözönüne almadan sanayileşme sürecinde ileri doğru gitmek mümkün değildir"dedi.

Daha sonra söz alan MSP Milletvekili Korkut Özal, sorunun nelerin yapılması değil, kimlerin neleri yapması olduğunu savunarak, sanayileşme için eğitim,makineleşme ve bol enerji kullanılabilecek koşulların yaratılmasının gerekli olduğunu ileri sürdü. Özal Türkiye'de demokrasinin kurallarına uyulmadığı için, ekonomiden sosyal hayata kadar birçok sorun bulunduğunu belirterek, ülkede sanayinin gereğinden fazla dışa bağımlı, tüketime ve içpazara yönelik düşük nitelikli teknolojiyle çalıştığını ifade etti ve konuşmasına toplu iş sözleşme düzeninin işçilere sağladığı topluma yeni maliyetler yüklediğini vurgulayarak sürdürdü.

İktisatçılar Haftası'nın ilk gününde bir konuşma yapan Devlet eski Bakanı Hikmet Çetin, ülkemizin temel ekonomik ve toplumsal sorunlarının işsizlik,dış açıklar ve dış kaynaklara bağlılık, sağlıksız bir kentleşme olarak sıralanabileceğini öne sürdü.

Öte yandan, DPT eski Müsteşarı Bilsay Kuruç da seminerdeki konuşmasında özetle, "Türkiye'nin sanayileşmesinde sorunlar değişmekte ve çeşitlenmektedir. Bu sorunları toplumun yapıca değişmesi, kentleşme ve demokrasinin sorunlarıyla iç içe görmek gerekir." dedi.

Sanayinin sorunlarını dile getirmek üzere söz alan İstanbul Sanayi Odası Başkanı Şaban Çavuşoğlu ise, döviz darboğazı nedeniyle kapasitenin yüzde 50'nin altına düştüğünü,birçok temel malda kıtlık görüldüğünü, bu malların çoğunu üreten KİT'lerin maliyetlerinin çok yüksek olmasının bütün bir ekonomiye yansıdığını ileri sürdü. Çavuşoğlu, KİT'lerin kooperatiflere mal vermesinin özel sektörü malsız bıraktığını ifade ederek, enerji sorunu hakkındaki görüşlerini iletmeye geçti. Tam bu sırada, elektrikler kesilince, salonda gülüşmeler oldu. Elektriklerin gelmesi üzerine konuşmasını sürdüren İSO Başkanı, enerji sorununun petrol aramalarına gereken önem verilmemesinden doğduğunu öne sürerek elektrik kısıntılarının yalnızca İstanbul'da yüzde 100'lük bir katma değer kaybına neden olduğunu belirtti. Daha sonra piyasa işlerliğine yapılan kamu müdahalelerinden yakınan Çavuşoğlu, fiyat artışlarına müdahale edilmemesi gerektiğini kaydederek, en önemli sorunun da işçi-işveren ilişkileri olduğunu bildirerek, konuşmasını bitirdi.

Öğretmen

(Baştarafı 1.Sayfada)

yapılamıyacağını bildirerek vekil öğretmen veya yeni atama istemediklerini ifade ettiler.

Üsküdar Birlik İlkokulunda 7 ilerici öğretmenin açığa alınmasını protesto eden veliler öğretmenler geri gelinceye kadar çocuklarını okula göndermiyeceklerini belirttiler. Birlik İlkokulunda öğretmen ve öğrencilerin okula gitmemesi sonucu öğrenim tamamen durmuş durumda.

Alibeyköy Lisesinde öğretmenlerin görevlerinden alınmasını protesto eden veli öğrenci ve öğretmenler bir toplantı yaparak öğretmenlerin geri verilmesini istediler. Eski öğretmenlerini istediklerini belirten veli ve öğrenciler öğretmenler gelmediği sürece eğitimin süremeyeceğini bildirdiler.

Ümraniye'de çeşitli ilkokullarda öğretmenlerin alınmasını protesto eylemleri sürerken Cennet Mahallesi halkı da okullarında görevden alınan öğretmenlerinin geri verilmesini isteyerek, öğretmenler gelene dek çocuklarını okula göndermeyeceklerini bildirdiler.

Öte yandan Sefaköy'e bağlı Söğütlüçeşme ilkokulunda 11 öğretmenin 24 Aralık'ta protesto eylemine katıldıkları gerekçesiyle açığa alınmalarını protesto etmek amacıyla, Soğütlüçeşme İlkokulu ve Çeşme Ortaokulu öğrencileri Cuma gününe kadar boykot kararı aldılar. Öğretmenlerin geri verilmesini isteyen öğrenciler okullarını toplu halde boşaltarak bir süre "öğretmenlerimizi isteriz" şeklinde sloganlar atarak yürüdükten sonra dağıldılar.

Amerika, Çin ve Pakistan sıkı bir işbirliği içine giriyor

İSLAMABAD (AJANSLAR)

Pakistan Devlet Başkanı Ziya-Ül Hak, ülkesinde Afgan mültecilerin eğitildiği yolundaki iddiaları reddetti. Ziya Ül Hak, ülkesine bugüne dek 430 bin Afganlı'nın sığındığını açıklayarak, bunların günde 1.7 milyon dolarlık bir harcamaya neden olduklarını ileri sürdü. Bu arada Afgan sınırı yakınlarındaki aşiretlerin yöneticileri Pakistan Devlet Başkanı'ndan Afganistan'daki kardeşlerinin yardımına gitmek üzere cihat ilan etmek için izin istediler.

Öte yandan diplomatik çevreler Afganistan olaylarından sonra Pakistan'a batılıların verdiği değerin arttığını Pakistan çevresinde yeni bir ittifaklar dizisi oluşturulmağa çalıştırıldığını bildiriyorlar. Bu arada Çin Dışişleri Bakanı Huang Hua'nın Afganistan sorununu görüşmek üzere cuma günü Pakistan'ı ziyaret edeceği bildirildi. Çin Dışişleri Bakanı, yine aynı konuda görüşmeler yapmak üzere Pakistan'a gelen İngiliz Dışişleri Bakanı Carrington'dan iki gün sonra İslamabad'da olacak.

Bu arada Japonya'yı ziyaret eden ABD Savunma Bakanı Brown, Çin'in Pakistan'a yardım edeceğinden emin olduğunu açıkladı. ABD'nin de Pakistan'ı ekonomik ve askeri yönden desteklemeyi planladığını açıklayan Brown, ABD ile Çin'in askeri bir ittifak kurmadığını, yalnızca gelecekteki askeri işbirliği olanaklarını araştırdıklarını ileri sürdü. Özellikle Güney Asya'daki işbirliğinin büyük önem taşıdığını belirten Brown, Çin'in Pakistan'a ne tür yardımlarda bulunacağını açıklamadı. Öte yandan Pakistan'a yoğun bir silah yardımının başlamasının ve Çin ile Pakistan arasında sıkı bir ittifak kurulmasının Hindistan'da büyük endişe yarattığı belirtildi.

Anayasa

(Baştarafı 1 Sayfada)

Bütün bunlar birşeyi anlatır:

1961 de referandum ile tamamlanmış olan bu Anayasa, kimi siyasetçilerin ve siyaset yapmaya hevesli siyaset dışı dinamiklerin keyfine göre değişemez.

Ülkeleri bunalımdan çıkarmak için Anayasalara müdahale edildiği tarihte görülmüş değildir. Ama bunlar kullanıla kullanıla, eskimiş Anayasalarla, 1958'de Fransa'nın içine düştüğü bunalım gibi bunalımlardan çıkarma olanağı olmadığı zaman yapılmıştır.

Türkiye'de şimdi rejimsel bunalım yoktur. Yalnızca Anayasa'yı baştan beri kabul etmeyenlerin sürekli olarak ona karşı gelmeleri vardır.

Bu Anayasa'nın özgürlük düzenini kaldırıp kendi kişiliklerinde simgeleyen bir sınıfsal diktayı kurmak isteyenlerin, bu Anayasa'ya karşı gelmeleri vardır. CHP'nin de bu oyuna düşmesi olasıdır. Ama hesabını da 14 Ekim seçimlerindeki gibi vermek zorunda kalır."

Ölüm

(Baştarafı 1.Sayfada)

39 ailenin kaldıkları Vakıflar Yurdu'nu önceki gün basan polis gerekçe göstermeden ölüm orucundaki dört kişiyi gözaltına aldı. Kendileriyle görüştüğümüz mahalleliler polislerin kendilerine önce ölüm orucundan vazgeçilirse kimseyi götürmeyeceklerini söylediklerini belirttiler. Polislere ölüm orucundan ancak istemleri gerçekleştirildiğinde ve kendileriyle ilgilenildiğinde vaz geçeceklerini belirten mahalle sakinleri bunun üzerine gözaltına alındılar. Yakınları ve komşuları olan diğer aileler de gözaltına alınanların serbest bırakılmalarını isteyerek, ölüm orucunu kendilerinin devam ettireceklerini söylediler.

Kendilerine verilen sözlerin yerine getirilmesini istemenin en doğal hakları olduğunu belirten Baruthane halkı,"bütün haklarımız elimizden alınmaya çalışılıyor. Bizim yaptığımız sadece hakkımızı istemek. Ama vazgeçmeyeceğiz. Gözaltına alınan arkadaşlarımızın başlattıkları ölüm orucuna devam edeceğiz" şeklinde konuştular.

GÜNÜN YAZISI

Sözcükler anlamını yitirmemeli...

Cihan ATEŞ

(Baştarafı 2. Sayfada)

yorduk, saldırıların. "Türkiye bugün faşist güçlerce işgal edilmiştir." demekten sakınıyor, düşünce ve yargımızı öznesiz dile getiriyorduk.

Bugün varılan noktada durum nedir? Düne oranla her açıdan daha "kritik" bir noktadayız. Egemen güçler, bu kez 'devlet terörü'nü olanca ağırlığıyla işletmenin ön hazırlıklarını bitirmek üzereler.. Mevzilenmeleri bitti bitecek.. CHP'de bu tarihsel saldırının ortakları arasında yer almakta ve bu konuda adeta özel bir çaba göstermektedir. Amaçlanan özünde terör hikayeleri ile halk güçlerinin sindirilmesidir.

Evet, biz aydınlar tıpkı Hamlet'in dile getirdiği gibi, "olmak mı olmamak mı" denen bir noktadayız. Eğer yaşamımızın sonuna dek, iç yargılamanın olanca ağırlığı altında ezilmek istemiyorsak, gelin hep birlikte, bu "terör hikayesi"ni yerli yerine oturtalım ve halk güçlerine gelecek olan her türden baskı ve saldırıya karşı çıkalım.

Devrimin günlüğünü yazan şair MAYAKOVSKİ

METİN GÜVEN

(Baştarafı 6. Sayfada)

"Türkusünü çağırıyorum
Lenin'e olan
inancın
bütün yeryüzünde
ve yüreğimde.
Bu türküyü çağırmasam
Şair olamam..."

"Şair olmasını" bile Lenin'e olan inancına bağlayan V. Mayakovski, Lenin'in ölümünden sonra yazıp partiye adadığı "Vladimir İlyiç Lenin" adlı büyük ağıtında o büyük ölümle ilgili düşüncelerini şöyle anlatıyor:

"Bir kere daha haykıralım
yeri göğü birbirine katan
sloganlarını Lenin'in
sırası mı şimdi
oturup gözyaşı dökmenin
Şimdi Lenin
bütün canlıların en canlısı
silahımız, gücümüz, bilgimiz
bizim."

"Dünyanın temellerinin yeniden" ama daha ciddi bir tarzda "tartışıldığı" günümüzde, kitlelerinin yükselen ve gelişen mücadelesinin bir çeşit günlüğünü yazan Mayakovski, bugün de insanlığın en büyük önderlerinden biridir.

Kendi tanımıyla "ilgi çekmeyen ve can sıkıcı hayatını" gerçekten "ilgi çeken" ve "can sıkan" trajik bir ölümle noktalayan Mayakovski denebilir ki, yalnızca Rusya'nın değil, dilini, yüreğini ve kafasını sadece emrine veren, dünyanın en büyük birkaç devrimci ozanından biridir de.

NE ALIRSAN 12,5

FAZIL AĞABEY BAK YENİ BİRİ GELİYOR TANIYORMUSUN

MESLEKDAŞLARLA TANIŞMA

TAZE BÖREK

İŞTE GELDİİK VAY ANAM VAY AMMA ÇOK TEZGAH VAR BE --- HERKES DE BANA BAKIYOR YAHU.

EVEET KEMAL BEY SENDE SANDIN Kİ TEK İSPORTACI SEN OLACAN... KARDEŞİM BUNA HÜR TEŞEBBÜSCÜLÜK VEDE SERBEST REKABET DEVİR YAAA

BUYUR ASLANIM KİMSİN BAKALIM

TÜRKİYE ZİRAATÇILAR DERNEĞİ TAKVİMİ ÇIKTI

ÜRETEN BİZİZ YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ

1980

Renkli ofset baskı kırsal kesimde yaşıyan emekçi halkımızın yaşamını yansıtan poster ve şiirler

FİYATI 50.–TL.

ON ADETTEN FAZLA İSTEKLERE % 20 İNDİRİM YAPILIR

ÖDEMELİ GÖNDERİLİR'

İsteme Adresi: Türkiye Ziraatçılar derneği, Akay Cad. No: 7 Bakanlıklar/ ANKARA

Derneğimize yüzlerce mektup, telgraf göndererek takvim isteyen bizlere güç ve destek veren halkımıza teşekkür ederiz.

Takvimimize beklediğimizin üstünde istek olduğundan ikinci baskısını yapmış bulunuyoruz. Daha önce istekte bulunanların takvimini bir hafta gecikmeyle gönderebileceğimizden özür dileriz.

Demokrat: 153

1. ULUSAL İŞÇİ SAĞLIĞI KONGRESİ

19-20-21 EKİM 1978 İSTANBUL

İstanbul Tabip Odası Yayınları

Ödemeli İsteme Adresi: İstanbul Tabip Odası Türkocağı Cad. No: 19 Cağaloğlu / İSTANBUL

Ederi: 350 TL.

Demokrat: 169

YİTİK

Sigorta kartımı, Büyük Dersane ve işyeri kimliğimi yitirdim. Geçersizdir.

Sıtkı CENGİZ

Demokrat: 190

YİTİK

GEE Şebekemi ve pasomu yitirdim. Geçersizdir.

Cengiz BAŞPEHLİVAN

Demokrat: 191

çıktı yıldız yayınevi ÇIKAN KİTAPLAR

J.V. Stalin

ANARŞİZM Mİ SOSYALİZM Mİ?

1 - EMPERYALİZM VE DEVRİM
2 - LENİNİZM NEDİR ?
3 - DİYALEKTİK VE TARİHSEL MATERYALİZM
4 - PROLETER DEVRİMİNİN TEORİSİ
5 - STRATEJİ VE TAKTİK
6 - ÇİN ÜZERİNE DÜŞÜNCELER I. Cilt – I. Kitap
7 - J.V.STALİN (KISA BİYOGRAFİ)
8 - SOSYALİST ARNAVUTLUK
9 - MARKSİZM VE DİL

Genel Dağıtım YURT - DA Şeftali Sok. 10 / 4 Sultanahmet – İST

Demokrat: 195

Halkın Gazetesi
Demokrat

Çatalçeşme sok.No:50 Cağaloğlu/İSTANBUL Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3263/21
Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay/ANKARA Telefon: 17 01 41

BAS–SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Yönetmeni Bülent ÖZÜKAN

Sorumlu Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE KOŞULLARI
Yurt içi
3 aylık 675.– TL
6 aylık 1350.– TL.
1 yıllık 2700.– TL.
Yurt dışı
3 aylık: 1350
6 aylık: 2700
1 yıllık: 5400

İLAN KOŞULLARI

2,3. sayfalar (süt.cm)	400 – TL.
Devam sayfaları (süt-cm)	450 – TL.
İlan sayfaları (süt-cm)	320 – TL.
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm)	700 – TL.
Yayın ilanları	400 – TL.
Küçük ilanlar (kelimesi)	10 – TL.

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

NATO TUZAĞI ve TÜRKİYE

AMBARGO SONRASI GELİŞMELER

4—İNCELEME ARAŞTIRMA SERVİSİ

Emperyalist-uluslararası örgütler ekonomik, politik ve askeri alanları kapsayan bir bütündür

DEMİREL HÜKÜMETİ İŞBAŞINA GELDİKTEN SONRA ULUSLARARASI EMPERYALİST ÖRGÜTLERLE (OECD, IMF, DÜNYA BANKASI, NATO) YAKIN İLİŞKİ İÇİNDE OLACAĞINI ORTAYA KOYMUŞTUR. ARALIK AYINDA BRÜKSEL'DE YAPILAN NATO SAVUNMA VE DIŞİŞLERİ BAKANLARI TOPLANTISINDA TÜRKİYE, PERSHING-2 VE CRUISE FÜZELERİNİN ORTA AVRUPA'YA YERLEŞTİRİLMESİ ŞEKLİNDEKİ ABD ÖNERİSİNİ ATEŞLİ BİR BİÇİMDE DESTEKLEMİŞ VE BU PROJENİN MASRAFLARINA DA 1.5 MİLYON DOLAR KATKIDA BULUNMAYI KABUL ETMİŞTİR.

BUGÜN, TÜM İLERİCİ, YURTSEVER VE ANTİ FAŞİSTLER OLARAK GÖRMEMİZ GEREKEN ŞEY; EMPERYALİST ULUSLARARASI ÖRGÜTLERİN HİÇBİR ŞEKİLDE BİRBİRİNDEN SOYUTLANAMAYACAĞIDIR. BUNLARDAN BİRİNE KARŞI YÖNELTİLECEK BİR DİRENME HEPSİNE KARŞI YÖNELMEK ZORUNDADIR. ANCAK BÖYLECE TÜRKİYE'NİN VE GERİ BIRAKTIRILMIŞ ALABİLDİĞİNE SÖMÜRÜLEN TÜM DÜNYA HALKLARININ KURTULUŞU SAĞLANABİLİR.

24 Eylül 1974'te ABD Temsilciler Meclisi'nde ambargo tasarısı 307'ye karşı 90 oy ile kabul edilmiştir. 5 Şubat 1975'de başlayan ambargo, Türkiye'ye yapılmakta olan Amerikan askeri yardımının durdurulmasını ve karşılığı Türkiye tarafından ödenmiş olan savaş malzemeleri ile yedek parçaların Türkiye'ye gönderilmesini yasaklıyordu. Hükümetin bu girişime tepkisi salt olayı *kınamak* olmuştur.

24 Temmuz 1975'de ABD Kongresi'nde ambargonun 'aralanması' önerisi tartışılmış ancak bu öneri kabul edilmemiştir. Aynı gün Türk hükümeti 5 ABD üssüne el koymuştur. I.MC döneminde Türkiye'deki tüm ABD üslerinin kapatılması doğrultusunda bir karar alındı. Ayrıca 1969 Savunma ve Işbirliği Anlaşması'nı geçersiz saymıştır. Ancak, NATO üslerinin faaliyetlerini sürdürmesi kapatılan üslerde çalışan teknik personelin büyük bir kısmının, bu üslerde değişik görevlere atanmasına olanak sağlamış ve dolayısıyla ambargoya karşı alınan bu 'önlem' hiç bir anlam taşımamıştır.

ABD Kongresinin Türkiye'ye silah naklini durdurduğu, 5 Şubat 1975 tarihinin ardından 26 Mart 1976 tarihinde Washington'da Dış İşleri bakanları tarafından ABD ile Türkiye arasında Kuzey Atlantik Andlaşmasına bağlı olarak Savunma işbirliğine dair bir anlaşma imzalandı. Anlaşmaya göre Türkiye 4 yıl için ABD.den 1 milyar 366 milyon dolar savunma ve destekleme yardımı alacaktır. Bu 'yardım'ların tümü doğrudan ABD'den alınacak savunma malzemelerine yatırılacaktı. Anlaşmanın her iki ülkenin meclislerinde, ama öncelikle ABD Kongresi'nde onaylanması gerekiyordu. Üslerin yeni statülerinin ve faaliyet koşullarının saptandığı bu anlaşmanın 4 yıldır ABD Kongresince onaylanmaması sonucu, *ABD'nin Türkiye'de üs kurmasına ilişkin hiçbir yasal dayanak kalmamıştır.* Kongre bu anlaşmayı onaylamadığı sürece, Türkiye'ye silah satışları Dış Yardım yasasında verilen yetkilere dayalı olarak, bağış yardımları hariç devam edebilecektir. Zamanın Dış İşleri Bakanı Çağlayangil "...Türkiye'ye (uygulanan) ambargoyu tamamen kaldırma kararı olsa dahi, üslerin tekrar faaliyete geçmeleri mümkün olmayacaktır. Çünkü üslerin yeni statüsü ve faaliyet koşulları bu anlaşmada saptanmıştır. Ve artık ambargonun tamamen kalkmasına göre değil, yeni anlaşmaya göre yürütülecektir" demiştir. (30.3.1976).. Dr.Henry Kissinger(9.3.1976'da) Temsilciler Meclisi Uluslararası ilişkiler Komisyonunda konuya ilişkin olarak anlaşmanın onaylanmasını istemiş, ve "Bununla Türkiye'ye bir hatır yapmıyoruz. Kendi çıkarlarımıza hizmet ediyoruz... Türkiye'nin önemini tarih de ispat etmiştir... Eğer Kongre anlaşmayı redderse bunun zararını tamir etmeye imkan olmayacaktır. Bu ambargonun yarattığı sonuçtan da kötü olacaktır" demiştir.

Ancak ABD ile güncel ilişkilerde birçok kez gündeme getirilen bu anlaşma, henüz ABD Kongresi tarafından onaylanmadığından yürürlüğe girmemiştir.

Cyrus Vance'ın 20 Ocak 1978'de Ankara'ya gelişi ürezine ambargo sorunu yeniden ele alındı. Görüşmede Başbakan Ecevit, "Türkiye'nin NATO'dan çıkması gibi bir *şantaja* başvurulmayacağını, ambargonun kaldırılması ile ilgili Askeri Anlaşmaların *ayrı şeyler* olduğunu, önce ambargonun kaldırılması gerektiğini' söylemiştir. Öte yandan ABD'nin silah ambargosundan sonra, yetkililerin Türkiye'de artık hiçbir ABD üssünün faaliyet gösteremediğini ve ikili anlaşmalar yürürlükten kalktığı için yeni üs kurulamayacağını açık lamış olmalarına karşın, hükümet, 1978'de ABD'nin 100 milyar TL'lik AWACS(Havadan Erken Uyarı ve Kontrol Sistemi) projesine katılmayı kararlaştırmıştır. Ayrıca bu sistemin Türkiye'deki bağlantı noktası olarak da Konya'da bir üssün kurulması kararlaştırılmıştır.

Mayıs başında ABD Senato Komisyonu, ambargo ile ilgili görüşmeleri ertelemiştir. Ve 11 Mayıs'ta da Komisyon ambargonun devamına karar vermiştir. Bunun üzerine Türk hükümeti Washington'da yapılan NATO zirvesi için önerilen ortak deklerasyon taslağını onaylamadığını ve NATO'nun geleceği ile ilgili yükümlülüklere katılmadığını açıklamıştır. Bu gelişme üzerine, NATO savunma Bakanları yayınladıkları ortak bildiri ile, ambargonun kaldırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Gerçekten de Türkiye gibi bir müttefiki kaybetme kaygusu, ABD senatosunda 25 Temmuz'da, Ağustos ta da Temsilciler Meclisi'nde ambargonun şartlı olarak kaldırılması kararını aldırtmıştır. Bu sıralarda üsler konusunun da gündeme getirilmesi üzerine, Türk hükümet yetkilileri, ABD üsleri için anlaşmanın ancak ambargo kaldırıldıktan sonra görüşülebileceğini belirttiler. 26 Eylül'de Carter'in ambargoyu kaldıran yasayı imzalaması üzerine, 4 yıla yakın bir süredir uygulanan silah ambargosu kaldırılmış oldu.

Ekim başında Türk-ABD savunma ilişkilerini görüşen Milli Güvenlik Kurulu hükümete, ABD üslerinin yeniden açılması doğrultusunda tavsiyede bulundu. 4 Ekim'de bu tavsiyeyi benimseyen Bakanlar Kurulu Sinop, Pirinçlik, Karaburun ve Belbaşı tesislerinin *'geçici statü'* ile 9 Ekimden itibaren açılacağını duyurdu. 4 Ekim'de Türkiye'de açıklanan bu kararı, ABD başkanı Carter, 2 Ağustos'da Temsilciler Meclisinde duyuruyor ve 'ambargonun şartlı olarak kaldırılması kararı üzerine Türkiye'deki üslerin açılacağını' belirtiyordu.

1976 andlaşmasının ABD kongresinde onaylanmaması üzerine Ecevit Hükümeti sözkonusu ortak' savunma tesislerinin "geçici statü" ile çalıştırılmalarına izin vermiştir.

Bu izin Demirel Hükümeti tarafından kapatılan tesislerin ambargonun kaldırılması ve Türk hükümetine 1.250 milyar dolar ödenmesi kaydıyla tekrar açılmıştır. CHP hükümeti ABD tesislerinin "Geçici statü" ile açılması konusunda, 'yeni geçici statünün meclislerden geçirilmesine gerek olmadığını' belirtmiştir. (6 Kasım 1978)

Ambarrgo nedeniyle ertelenen ABD askeri yardımları da, 13 Ekimden itibaren yeniden gönderilmeye başlanmıştır.

SON GELİŞMELER

Demirel Hükümeti işbaşına geldikten sonra uluslararası emperyalist örgütlerle (OECD, IMF, Dünya Bankası, NATO) yakın ilişki içinde olacağını ortaya koymuştur. Aralık ayında Brüksel'de yapılan NATO savunma ve Dışişleri Bakanları toplantısında Türkiye, Pershing-2 ve Cruise füzelerinin Orta Avrupa'ya yerleştirilmesi şeklindeki ABD önerisini ateşli bir biçimde desteklemiş ve bu projenin masraflarına da 1.5 milyon dolar katkıda bulunmayı kabul etmiştir.

Yine aynı toplantıda Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, ABD'nin İran'a uygulamak istediği ambargoyu da şiddetle savunmuş ve böylece Ortadoğu'da ABD'nin güdümünde bir politika izleyeceğini açıkça ortaya koymuştur. Toplantı sonunda, 20 yıldan sonra ilk kez NATO Bakanlar Konseyi İlkbahar toplantısının Türkiye'de yapılmasının kararlaştırılması, Türkiye'nin Ortadoğu'da ABD'nin ileri karakolu olarak sürdürdüğü saldırgan politikayı daha bir özenle sürdüreceğini göstermektedir.

İRAN'DA ŞAH'IN DEVRİLMESİ AFGANİSTAN'A İSE SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN ASKERİ MÜDAHALESİ SONUCUNDA TÜRKİYE'NİN EMPERYALİST KAPİTALİST SİSTEMİN ÇIKARLARI AÇISINDAN ÖNEMİ DAHA DA ARTMIŞTIR.

Iran'da Şah'ın devrilmesi, Afganistan'a ise Sovyetler Birliği'nin askeri müdahalesi sonucunda Türkiye'nin emperyalist-kapitalist sistemin çıkarları açısından önemi daha da artmıştır. İran'ın kuzeyinde bulunan ABD hassas dinleme istasyonlarının İran'daki olaylardan sonra sökülmesi ile Türkiye'deki üsler önem kazanmıştır. Bu nedenle daha önce geçici statü ile faaliyet gösteren bu üslere süreklilik kazandırmak amacıyla Türk-Amerikan Savunma ve İşbirliği Anlaşması siyasal iktidar tarafından acele ile ve ABD'ye ödünler vererek imzalanmıştır.

Bu anlaşma, NATO Anlaşmasının 3.Maddesine dayanılarak TBMM'den bile geçirilmeden ve kamuoyunda tartışılmadan hemen imzalanmak istenmiştir. NATO Anlaşmasının 3.Maddesi üye ülkelerin savunmalarını düzenleyebilmeleri için karşılıklı anlaşmalar yapabileceklerini öngörmektedir. İmzalanan anlaşma ile ABD, Türkiye'ye askeri yardımı arttıracak ve böylece Türkiye'nin Ortadoğu'da üstlendiği görevi daha "başarılı" bir şekilde yerine getirmesini sağlayacaktır.

Türk heyeti son günlerde Amerikan üsleri konusunda sık sık yapılan toplantılardan birinde....

NATO Amerikan savaş sanayiinin de güvencesidir.

SONUÇ

Bu noktaya gelinceye değin, NATO'nun dünya genelinde geri bıraktırılmış yeni ve yarı sömürge ülkelere yaklaşımını Ortadoğu özelinde Türkiye üzerinde güttüğü amaçları, stratejik öneme sahip bölgeleri denetimi altına alabilmek için kendine bağlı olarak kurduğu yan örgütleri, yarattığı piyon ülkeler eliyle ülkelerin kendi kaderlerini tayin hakkını hiçe sayarak düzenlediği karanlık oyunları açmaya çalıştık.

Bugün, tüm ilerici, yurtsever ve anti-faşistler olarak görmemiz gereken şey; emperyalist-uluslararası örgütlerin hiçbir şekilde birbirinden soyutlanamayacağıdır. Bu örgütler ekonomik, politik ve askeri alanları kapsayan bir bütündür. Bunlardan birine karşı yöneliteceğimiz (gerçekleştireceğimiz) bir direnme, hepsine birden yönelmek zorundadır. Ancak böylece ülkemiz Türkiye'nin ve geri bıraktırılmış, alabildiğine sömürülen tüm dünya halklarının nihai kurtuluşunu sağlayabiliriz. Kurtuluş, emperyalizme bağımlılık zincirlerinin kırılması ve tam bağımsızlığın elde edilerek insanın insanı sömürmediği yeni bir ekonomik-toplumsal düzenin kurulmasıyla gerçekleşebilir.

Tüm ilerici yurtseverler *kısa dönemde* NATO ve diğer emperyalist kuruluşlar hakkında şunları talep etmelidir.

1-Tüm emperyalist kuruluşlardan ve özellikle emperyalizmin saldırgan askeri gücü NATO'dan çıkılmalıdır.

2-Bu bağlamda emperyalist ülkelerle yapılan askeri politik-ekonomik tüm anlaşmalar ve bağlayıcı hükümler geçersiz kılınmalıdır. NATO ve çerçevesindeki ikili anlaşmalar feshedilmelidir.

3-Türkiye emperyalizme karşı ezilen halkların yanında yer almalı ve saygı göstermelidir.

4-En güncel görev olarak da Türkiye'deki yurtsever ve demokrat kamuoyunu etkin biçimde harekete geçirerek NATO çerçevesi içinde ya da dışında üslerin İran, Afganistan, Basra Körfezi, Arap Yarımadası ya da Orta Doğu'nun herhangi bir bölümüne yönelik askeri müdahalelerde kullanılmasına izin vermemek, Türkiye'de hükümetin aktif bir Amerikan yanlısı politika izlemesine olanak tanımamak. Bu amaçlarla Türkiye'de kamuoyunu sürekli uyanık tutmak için, üsler konusunda ve bunların halkımızın geleceği açısından yarattığı tehlikeler üzerine araştırmalar yapmak, belgeler açıklamak her türlü yayında bulunmak ilk ağızda yapılması gereken görevlerdendir.

SON

ÇOCUK GAZETESİ

BÜYÜKLERLE ÇOCUKLAR

Çocuk yılı çocuk yılı
Hoş geldin, ne güzel
Yazdık
Çizdik
Sizin için
Gazeteler, dergiler
Resimler
Dedi büyükler

Çocuksak, çömlek değiliz ya
Atıp, herşeyinizi dolduruyorsunuz
Yazdığınız
Çizdiğiniz
Sizsiniz
Yazmak
Çizmer
İstiyoruz bizse
Kendimizi
Kendimiz
Dedi çocuklar

Çocuk yılı çocuk yılı
Hoş geldin, ne güzel
Söylüyorlar dinleyin
Ablalar cici, beyler yakışıklı
Şarkılar şarkılar müzil:
"Küçüktük biz de, büyüdük"
Çocuklar dinleyin
Dedi büyükler

Ağzımız var da yok değil ya dilimiz
Söylediğiniz hangi çocuklar
Biz değiliz

Güneşte buz gibi
Şarkılardaki sesiniz
Hani nerde

Kaçtım, kaçaktım
Ekmek çaldım
Keyfimden mi?

Denizde oynamayı severken
Matbaayı dizmeye başladım ömrümle
Kapısından döndürüldüğümden beri okulun
neden kitap alamadı daha babam

Anam kötünün iyisini bulur pazarda
'Çürük çarık ama ucuz", sevinir
Üçüncü işimden de oluyorum

Uyanamadığımdan çalar saatte
Bulutlarda biniyorum vapura

Denizde binecek zamanım olmadı daha
Babam dövüldü grevde

"Haketti" denildi
Hakkını aradığı için

Dedi çocuklar

6 Nisan 1976
S.BULUT

BRECHT ALFABESİ

Resimleyen : Nural BİRDEN

T

Tarkan'ın şapkası var tahtadan.
Müthiş onur duyuyor bundan.
Piyanonun üstüne koydu hamur tahtasını
Ve oyup çıkardı şapkasını.

TV/de Bugün

19.00	HABERLER
19.05	GÖKYÜZÜ PRENSLERİ
19.30	KÖY KAHVESİ
20.00	HABERLER
20.35	UYKUDAN ÖNCE
20.45	BEŞ DAKİKA
20.50	TÜRK SANAT MÜZİĞİ
21.15	TV'DE SİNEMA
22.55	HABERLER

TÜRK SANAT MÜZİĞİ: Türk Sanat müziği programının solıstı Behiye Aksoy'un okuyacağı şarkılar: rüzgar kırdı dalımı, Aman Canan beni şâdet, Biraz kül biraz duman, Unutturamaz seni hiçbir şey, Yine bu yıl ada sensiz.

TV'DE SİNEMA: Başlıca rollerini Clark Gable, Sophia Loren ve Vitorio de Sica'nın paylaştıkları "NAPOLİ MACERASI" adlı film var.